

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

za 2017. godinu

Broj: 01-02-07-14-2-2-1384-5/17

Sarajevo, septembar 2018. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	5
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	10
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	11
6.1.1	Prihodi i primici	11
6.1.1.1	Prihodi od poreza	11
6.1.1.2	Neporezni prihodi	11
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	12
6.1.2.1	Plate i naknade troškova zaposlenih.....	13
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	14
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	15
6.1.2.4	Kapitalni transferi	19
6.1.2.5	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	20
6.1.2.6	Izdaci za otplatu dugova	20
6.1.3	Finansijski rezultat.....	20
6.2	BILANS STANJA.....	22
6.2.1	Gotovina i kratkoročna potraživanja.....	22
6.2.2	Stalna sredstva	22
6.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	23
6.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja.....	23
6.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA.....	24
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	24
8.	JAVNE NABAVKE	25
9.	SUDSKI SPOROVI.....	29
10.	KOMENTAR	29
IV	PRILOG GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	31
	<i>Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu</i>	<i>32</i>
	<i>Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine</i>	<i>35</i>
	<i>Izvještaj o novčanim tokovima za period izveštavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine</i>	<i>36</i>

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2017. godinu** koji obuhvataju: Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o platama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Hercegovačko-neretvanskog kantona** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da konsolidovani finansijski izvještaji **Hercegovačko-neretvanskog kantona** ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za negativno mišljenje:

1. **Pravosnažne presude i izvršna sudska rješenja u ukupnom iznosu od 21.864.961 KM nisu knjigovodstveno evidentirani u periodima na koje se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, zbog čega su podcijenjeni rashodi i finansijski rezultati pripadajućih obračunskih perioda, kao i ukupno iskazane obaveze i višak rashoda nad prihodima (tačke 6.1.3 i 7. Izvještaja);**
2. **Iskazana vrijednost stalnih sredstava i obaveze prema dobavljačima na datum bilansa precijenjeni su za najmanje 478.725 KM, s obzirom da je Ministarstvo unutrašnjih poslova evidentiralo ulaganja u tuđa sredstva za radove koji su otpočeli tek u 2018. godini (tačke 6.2.2 i 8. Izvještaja);**

3. Računi pravosudnih institucija na kojima su iskazana sredstva u iznosu od 2.257.045 KM, nisu iskazani u sistemu Glavne knjige Trezora (Tačka 6.2.1 Izvještaja).

Negativno mišljenje

Prema našem mišljenju, zbog značaja stavki opisanih u Osnovi za negativno mišljenje, konsolidovani finansijski izvještaji **Hercegovačko-neretvanskog kantona**, ne prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017. godine, izvršenje budžeta i novčane tokove (opcionarno) za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u konsolidovanim finansijskim izvještajima **Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2017. godinu**, sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Hercegovačko-neretvanskog kantona** je takođe odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2017. godinu** prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom:

1. Dokument okvirnog budžeta (DOB) za period 2017. – 2019. godine nije sačinjen u roku, niti je usvojen od strane Vlade Kantona, Budžetom Kantona za 2017. godinu nije planirano pokriće deficita iz prethodnih godina, a u Kantonu nije uspostavljena funkcija budžetskog nadzora (tačke 4. i 5. Izvještaja);
2. Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2017. godinu nisu utvrđena prava i obaveze korisnika sredstava tekućih i kapitalnih transfera koji se finansiraju iz Budžeta. Vlada Kantona nije utvrdila način i metodologiju raspodjele sredstava tekućih transfera koje dodjeljuje. Prilikom raspodjele sredstava tekućih transfera, u pojedinim slučajevima nisu utvrđeni i primijenjeni mjerljivi kriteriji za ocjenu zahtjeva korisnika sredstava, zbog čega se ne može potvrditi da je raspodjela u navedenim slučajevima izvršena na osnovu principa transparentnosti, dok se kod pojedinih transfera ne utvrđuje njihova namjena, niti se korisnici obavezuju na dostavljanje izvještaja o utrošku, radi čega nisu stvoreni ni preduslovi za uspostavljanje nadzora nad namjenskim utroškom sredstava (tačke 6.1.2.3 i 6.1.2.4 Izvještaja);

3. U pojedinim slučajevima nabavki roba, usluga i izvođenja radova koje su provodile komisije imenovana od strane Vlade Kantona, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva saobraćaja i veza nisu u potpunosti ispoštovani postupci i procedure propisani Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima (Tačka 8. Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima **Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2017. godinu** u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Sarajevo, 19.09.2018. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Budžet Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2017. godinu;
- Zakon o izvršenju Budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2017. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave;
- Zakon o platama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o pravima izabраних dužnosnika i nositelja izvršnih dužnosti u institucijama vlasti Hercegovačko-neretvanskog kantona;
- Uredba o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaća u Hercegovačko-neretvanskom kantonu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o koncesijama Hercegovačko-neretvanskog kantona.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Hercegovačko-neretvanski kanton (u daljem tekstu: Kanton) je jedan od deset kantona u Federaciji BiH. Površina Kantona je 4.401 km², a procijenjeni broj stanovnika iznosi oko 225.000.

Administrativno, Kanton čini grad Mostar i osam općina: Čapljina, Čitluk, Konjic, Jablanica, Prozor-Rama, Ravno, Stolac i Neum. Ustavne nadležnosti se obavljaju putem zakonodavne, izvršne i sudske vlasti. Zakonodavna vlast je Skupština koju čini 30 poslanika izabranih na period od četiri godine. Izvršna vlast je Vlada Kantona, a čine je Predsjednik i 11 ministara. Sudsku vlast vrše kantonalni sud, općinski sudovi i kantonalno tužilaštvo.

Funkciju kantonalne uprave vrše kantonalna ministarstva, uprave, zavodi i ustanove, u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rada i uređuju druga pitanja od značaja za njihovu organizaciju i funkcionisanje. Kantonalnim ministarstvima rukovodi ministar, a radom kantonalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave, kojima je povjereno provođenje kantonalne politike i propisa, osiguravaju se Budžetom Kantona, koji na prijedlog Vlade donosi Skupština Kantona. Prema podacima iz Registra budžetskih korisnika, iz Budžeta Kantona finansira se 108 korisnika od čega je 11 ministarstava, 49 osnovnih škola, 27 srednjih škola, 7 pravosudnih institucija i 14 drugih korisnika.

Na dan 31.12.2017. godine broj zaposlenih je 5.522, od čega u ustanovama osnovnog obrazovanja 2.271, srednjeg obrazovanja 1.258, ministarstvima 1.314, pravosudnim institucijama 309, ostalim organima uprave 235 i 135 pripravnika.

Sjedište Vlade Kantona je u Mostaru u ulici Stjepana Radića broj 3.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji **Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2017. godinu** i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstva kantonalnih organa i institucija primjenjuju zakone i propise i koriste sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima, u periodu od novembra 2017. godine do jula 2018. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH je izvršio finansijsku reviziju Hercegovačko-neretvanskog kantona za 2015. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. Kanton nije postupio u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Prijem volontera u pravosudnim institucijama vršen je na osnovu objavljenog javnog poziva, a postupak prijema, sadržaja i trajanja obuke regulisan je internim aktom;
- 2) Od strane Vlade Kantona je imenovana komisija za javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavama i drugim podzakonskim aktima koji su na snazi;
- 3) Nabavka materijala i sitnog inventara evidentira se u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i drugim propisima, i isti se obuhvataju godišnjim popisom imovine i obaveza.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) U pojedinim slučajevima poboljšano je funkcionisanje sistema internih kontrola, ali nisu doneseni nedostajući akti i nije uspostavljen adekvatan nadzor nad provedbom istih;
- 2) Obračun amortizacije vrši se u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, ali se nabavka stalnih sredstava ne evidentira korištenjem konta Imovina u pripremi;
- 3) U cilju zaštite mineralnih sirovina kao javnog dobra, primjenjuju se važeći propisi iz nadležnosti Kantona kako bi se ostvarivali prihodi budžeta, ali nisu okončane aktivnosti na uspostavljanju registra koncesija pri Ministarstvu finansija Kantona;
- 4) Konstatovana su određena poboljšanja kod Ministarstva unutrašnjih poslova u dijelu korištenja službenih mobilnih telefona, ali se i dalje interni akti dosljedno ne primjenjuju;
- 5) Zaključenim ugovorima o javnim nabavama definišu se cijene i količine roba i usluga koji su predmet ugovora, dok se ne definišu vrijednosti za tekuću godinu u visini odobrenih budžetskih sredstava;
- 6) Konstatovana su određena poboljšanja u odnosu na prethodnu godinu revizije u dijelu pravovremenog izbora ponuđača, zaključivanja ugovora u rokovima i realizaciji zaključenih ugovora o javnim nabavkama, ali ne u svim slučajevima i kod svih budžetskih korisnika;
- 7) Kod Općinskog suda Mostar je usaglašeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem stalnih sredstava, dok isto nije učinjeno kod Mašinsko-saobraćajne škole i Prometne škole Mostar;
- 8) Poduzete su aktivnosti da pravosudne institucije Kantona utvrde obaveze iz ranijih godina na osnovu pravosnažnih rješenja koja su izdana advokatima angažiranim po službenoj dužnosti;
- 9) Iako su konstatovana određena poboljšanja, u pojedinim slučajevima utvrđeni su nedostaci u dijelu popunjavanja putnih naloga za službena vozila i sačinjavanja evidencija o utrošku goriva i upotrebi službenih vozila;
- 10) Obaveze na teret budžeta tekuće godine preuzimaju se za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu budžeta, ali se ugovorima o javnim nabavkama ne definišu vrijednosti za tekuću godinu.

Nerealizovane preporuke

- 1) Prilikom izrade, donošenja i izvršenja Budžeta, nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o budžetima u FBiH;
- 2) Evidentiranje rashoda i obaveza prema dobavljačima nije u svim slučajevima vršeno u obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje nastala, u skladu sa računovodstvenim principom modificiranog nastanka događaja;
- 3) Nije uspostavljena jedinica za internu reviziju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH;
- 4) Budžetski korisnici koji ostvaruju prihode nisu uspostavili ažurne pomoćne evidencije ostvarenih prihoda, i ne usaglašavaju se redovno podaci iz pomoćnih evidencija o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige;
- 5) Obračun i uplata poreza i doprinosa na naknade za rad u radnim tijelima ne vrše se u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i pratećeg Pravilnika;

- 6) Nije izvršena analiza opravdanosti formiranja komisija na nivou Kantona, a isplate članovima za rad u komisijama se u pojedinim slučajevima ne vrše isključivo ukoliko su ispunjeni uslovi predviđeni Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela;
- 7) Nisu dorađena akta koja regulišu korištenje sredstava za reprezentaciju, u dijelu jasnijeg definisanja načina utroška i visini ograničenja istih;
- 8) Nije donesen Zakon o šumama Kantona kako bi se stvorili preduslovi za zakonito upravljanje šumama i zaštitile šume kao javno dobro, te omogućilo prikupljanje naknada za korištenje, zaštitu i unapređenje šuma;
- 9) Nisu poduzete aktivnosti na donošenju izmjena i dopuna Zakona o unutrašnjem dugu;
- 10) Pravosnažne i izvršne sudske presude i rješenja nisu evidentirani na pripadajućim bilansnim pozicijama;
- 11) U okviru Jedinstvenog računa Trezora nisu otvoreni podračuni za transakcije koje obavljaju pravosudne institucije;
- 12) Planiranje i realiziranje transfera za visoko školstvo, kulturu i sport nije se vršilo po unaprijed jasno definisanim i mjerljivim kriterijima;
- 13) Sredstva tekuće rezerve ne koriste se samo za hitne i nepredviđene izdatke, te za ista nisu u svim slučajevima osigurani dokazi o utrošku sredstava od krajnjih korisnika;
- 14) Nije izvršena analiza izdataka za angažovanje osoba po osnovu ugovora o djelu, a i u revidiranoj godini su pojedini budžetski korisnici iste zaključivali za redovne poslove i poslove iz nadležnosti;
- 15) Nije dopunjen i unaprijeđen Pravilnik o popisu imovine, potraživanja i obaveza od 25.01.2007. godine, i usklađen sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor;
- 16) Izbor dobavljača i nabavke roba i usluga ne vrši se u svim slučajevima primjenom odgovarajućeg postupka javne nabavke;
- 17) U revidiranoj godini pojedini budžetski korisnici nisu se dosljedno pridržavali odredbi Zakona o javnim nabavkama.

Preporuke za koje nije vršena ocjena postupanja

- 1) Potrebno je da budžetski korisnici koji ostvaruju vlastite prihode donesu akt o utvrđivanju vlastitih prihoda.
- 2) Potrebno je poduzeti aktivnosti na uključivanju visokoškolskih ustanova u sistem Trezora.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH¹, rukovodioci svih budžetskih korisnika odgovorni su za zakonito i namjensko korištenje sredstava i efikasno i uspješno funkcioniranje sistema finansijskog upravljanja i kontrolu u okviru budžetom utvrđenih sredstava. Također su odgovorni za uređivanje sistema interne kontrole u skladu sa međunarodnim standardima interne kontrole i drugim propisima kako bi se osiguralo izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti. Ministarstvo finansija donosi instrukcije za uspostavu i održavanje sistema interne kontrole, a budžetski korisnici obavezni su donijeti pravilnik o internim kontrolama. U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH², rukovodioci korisnika javnih sredstava odgovorni su za uspostavljanje, razvoj

¹ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 9/15, 102/15 i 104/16

² „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

i implementaciju odgovarajućeg, efikasnog, efektivnog i ekonomičnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole u odnosnoj organizaciji.

Ministarstvo finansija nije donijelo instrukcije za uspostavu i održavanje sistema interne kontrole, a budžetski korisnici nisu donijeli pravilnike o internim kontrolama, shodno članu 86. Zakona o budžetima u FBiH.

Uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole zasnovanog na COSO modelu, u Kantonu nije vršeno koordinirano, niti su data uputstva i smjernice za uspostavljanje istog, kako je predviđeno članom 8. Pravilnika o provođenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³. Određeni budžetski korisnici su imenovali koordinate za finansijsko upravljanje i kontrolu i zaključili ugovore sa savjetodavnom kućom za davanje obrazovnih i savjetodavnih usluga za realizaciju projekta uspostavljanja sistema. Godišnje izvještaje o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa članom 14. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Ministarstvu finansija je dostavilo samo sedam budžetskih korisnika. Isto je sačinilo konsolidovani izvještaj i dostavilo ga Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Federalnog ministarstva finansija, u skladu sa članom 15. Zakona.

Zbog prethodno navedenog, konstatujemo da nisu poduzete koordinirane aktivnosti kako bi se uspostavio sistem finansijskog upravljanja i kontrole zasnovan na COSO modelu na nivou Kantona, niti su okončane aktivnosti uspostavljanja istog, kako je predviđeno odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Ministarstvo finansija Kantona nije donijelo svoje računovodstvene politike, kako je predviđeno članom 1. Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor, nego se primjenjuju naprijed navedene. Također, budžetski korisnici u čijem poslovanju se pojavljuju specifični poslovni događaji nisu donijeli svoje računovodstvene politike kojima se preciznije reguliše navedeno (npr. nabavka putem lizinga; izgradnja, investiciono i tekuće održavanje cestovne infrastrukture i slično).

Provedenom revizijom utvrdili smo da akti kojim se reguliše način korištenja sredstava reprezentacije u Kantonu nisu dorađeni, kako je preporučeno u prethodnom izvještaju o reviziji, a Uredba o naknadama troškova za službena putovanja nije usaglašena sa važećim propisima. I u 2017. godini u pojedinim slučajevima su zaključivani ugovori o djelu za obavljanje poslova koji su sistematizovani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji ili za poslove koji su u nadležnosti budžetskih korisnika.

Godišnji popis imovine, potraživanja i obaveza kod korisnika Budžeta Kantona uređen je Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja i obaveza iz februara 2007. godine, koji nije usaglašen sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Također, interni akt kojim se uređuje godišnji popis nisu usvojili svi budžetski korisnici, kako je predviđeno članom 26. istog Zakona.

Ministarstvo unutrašnjih poslova prilikom unosa podataka u sistem Trezora ne popunjava dokument „Unos grupe faktura“ (obrazac broj 2), u skladu s Uputstvom o izvršavanju budžeta sa jedinstvenog računa trezora⁴, zbog čega se unos podataka i izvršenje transakcija obavljaju bez svih propisanih podataka, što se može negativno odraziti na kompletnost evidencija. Također, isto Ministarstvo se prilikom evidentiranja rashodovanja i prodaje stalnih sredstava, te primitaka od prodaje stalnih sredstava ne pridržava računovodstvenih politika koje su u primjeni i važećeg kontnog okvira, a nastavljen je i praksa isplate sredstava putem blagajne za kupovinu ultra kartica i hej bonova, što Odlukom o pravu na korištenje službenih mobilnih telefona nije predviđeno.

Uputstvom o otvaranju depozitnih računa kod pravosudnih organa u Kantonu⁵ (tačka 6.2.1 Izvještaja) je propisano da će se knjigovodstveno evidentiranje u Ministarstvu finansija vršiti u okviru vanbilansne evidencije, što nije učinjeno.

³ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17

⁴ „Sl. novine FBiH“ broj 34/16

⁵ „Sl. novine HNK“, br. 1/07

Za razliku od ostalih kantona, ovaj Kanton nije uspostavio zakonski okvir za upravljanje šumama u Kantonu, što ima za posljedicu bespravno korištenje istih kao javnog dobra, a samim tim i manje prihode Budžeta Kantona i budžeta jedinica lokalne samouprave.

Preporuke:

- **Potrebno je donijeti uputstva i smjernice za uspostavljanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole na nivou Kantona, te da svi budžetski korisnici, u saradnji i koordinaciji, poduzmu aktivnosti na uspostavljanju sistema finansijskog upravljanja zasnovanog na COSO modelu i sačinjavaju godišnje izvještaje o funkcionisanju istog, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**
- **Potrebno je da Ministarstvo finansija donese računovodstvene politike za budžetske korisnike Kantona, a da budžetski korisnici u čijem se poslovanju pojavljuju specifični poslovni događaji, u saradnji sa Ministarstvom finansija donesu vlastite računovodstvene politike kojim će se isto urediti.**
- **Potrebno je Pravilnik o popisu imovine, potraživanja i obaveza iz februara 2007. godine uskladiti sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, te da svi budžetski korisnici donesu interne akte kojim se uređuje godišnji popis, kako je utvrđeno članom 26. navedenog Zakona.**

Za sve ostale utvrđene nedostatke i slabosti u funkcioniranju sustava internih kontrola date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvještaja u kojima su šire obrazložene odnosne aktivnosti.

Funkcija budžetskog nadzora

U Kantonu nije uspostavljena funkcija budžetskog nadzora kako je predviđeno članovima 79. do 81. Zakona o budžetima u FBiH i članom 5. Uredbe o budžetskom nadzoru u FBiH⁶.

Preporuka:

- **Uspostaviti funkciju budžetskog nadzora u Kantonu, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH.**

Izjave o fiskalnoj odgovornosti

Prema prezentiranoj informaciji, rukovodioci 23 budžetska korisnika su dostavili Ministarstvu finansija izjave o fiskalnoj odgovornosti u propisanom roku, devet je dostavilo nakon utvrđenog roka, a Skupština nije dostavila istu. Izjava o fiskalnoj odgovornosti Ministarstva finansija za 2017. godinu je sačinjena i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti⁷. Ministarstvo finansija nije internim aktom uredilo način formalne i suštinske kontrole izjava o fiskalnoj odgovornosti, kako je predviđeno članom 13. prethodno navedenog Pravilnika.

Preporuka:

- **Potrebno je da Ministarstvo finansija internim aktom uredi način formalne i suštinske kontrole izjava o fiskalnoj odgovornosti, te da vrši isto, u skladu sa članom 13. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.**

Interna revizija

Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH⁸ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁹ predviđeno je da će svi kantoni u FBiH formirati jedinice za internu reviziju pri kantonalnom ministarstvu finansija, koje će pokrивati sve budžetske organizacije prvog i drugog reda u sastavu kantona.

Iako je Vlada Kantona još 03.11.2011. godine, donijela Odluku o osnivanju Ureda za internu reviziju Kantona kao samostalne službe Vlade, isti nije osnovan ni u 2017. godini.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08 i 101/16

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 82/13 i 74/14

Preporuka:

- **Uspostaviti jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Strategija Kantona za borbu protiv korupcije 2016 – 2020. godine (u daljem tekstu: Strategija) i Akcioni plan za provođenje iste, usvojeni su Odlukom Vlade iz novembra 2016. godine¹⁰. Odlukom Vlade¹¹ iz 2016. godine i izmjenom iste, imenovano je Radno tijelo za borbu protiv korupcije, sa zadatkom praćenja realizacije Strategije, obavješćavanja Vlade o poduzetim aktivnostima na implementaciji iste i uspostavljanje mehanizma efikasne saradnje i koordiniranje sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordiniranje borbe protiv korupcije.

Prema prezentiranoj informaciji, u 2017. godini aktivnosti Radnog tijela su se u najvećoj mjeri odnosile na obuke članova Radnog tijela, komunikaciju sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH, uspostavljanje komunikacije sa institucijama Kantona, te imenovanje kontakt tački unutar svih institucija u Kantonu. Značajan dio planiranih aktivnosti u 2017. godini nije implementiran, a Radno tijelo nije sačinilo godišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžet Kantona za 2017. godinu¹² usvojen je 28.12.2016. godine u iznosu 196.573.310 KM, a 28.11.2017. godine usvojene su izmjene i dopune Budžeta Kantona za 2017. godinu¹³ u iznosu 209.781.624 KM. Izmjenama i dopunama Budžeta za 2017. godinu planirani su rashodi i izdaci u iznosu od 193.800.859 KM, izdaci za nabavku stalnih sredstava 8.087.965 KM, a izdaci za otplate dugova 7.892.800 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da kod planiranja, donošenja i izvršenja Budžeta Kantona za 2017. godinu nisu u potpunosti ispoštovane odredbe Zakona o budžetima u FBiH, s obzirom da:

- Dokument okvirnog budžeta za period 2017 – 2019. godine nije sačinjen u utvrđenom roku i isti nije usvojen od strane Vlade, kako je propisano članovima 15. i 18. Zakona;
- Budžetom Kantona za 2017. godinu, kao ni njegovim Izmjenama i dopunama nije planirano pokriće ostvarenog akumuliranog deficita u ranijem periodu, kako je predviđeno članom 43. Zakona, a iskazani deficit nije pokriven u roku utvrđenom Zakonom o unutrašnjem dugu;
- Budžetom Kantona za 2017. godinu nisu jasno iskazani rashodi i izdaci svakog budžetskog korisnika po izvorima finansiranja, kako je predviđeno članom 26. Zakona;
- Zakonom o izvršenju Budžeta za 2017. godinu nije jasno i precizno utvrđen način izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka budžeta (plate i naknade, tekući i kapitalni transferi), a nisu utvrđeni prava i obaveze korisnika budžetskih sredstava (tekućih i kapitalnih transfera), kako je predviđeno odredbama člana 7. Zakona;
- Izmjenama i dopunama Budžeta nisu realno planirani prihodi, s obzirom da se u trenutku usvajanja istog (28.11.2017. godine) raspolagalo sa relevantnim informacijama o do tada ostvarenim prihodima. Navedeno potvrđuje odstupanje ostvarenih prihoda u odnosu na plan u iznosu 16.140.748 KM.

Prilikom pripreme i izrade godišnjih finansijskih izvještaja, nisu dosljedno primijenjene odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH¹⁴, s obzirom da budžetski korisnici ne sačinjavaju sve obrasce koji su članom 19. Pravilnika utvrđeni kao sastavni dio Godišnjeg finansijskog izvještaja (GIB, Analiza iskaza – tekstualni izvještaj i slično).

Godišnji konsolidovani finansijski izvještaji o izvršenju budžeta Kantona za period od 01.01. do 31.12.2017. godine, sačinjeni su od strane Ministarstva finansija, potpisani od strane ovlaštenih osoba,

¹⁰ „Sl. novine HNK“, br. 10/16

¹¹ „Sl. novine HNK“, br. 3/16 i 5/17

¹² „Sl. novine HNK“, br. 13/16

¹³ „Sl. novine HNK“, br. 11/17

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15 i 4/16

ovjereni pečatima i u zakonskom roku dostavljeni nadležnim institucijama. Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2017. godinu usvojen je od strane Vlade Kantona 04.05.2018. godine, i prosljeđen Skupštini na usvajanje, u skladu sa članom 96. Zakona o budžetima u FBiH. Do okončanja revizije isti nije usvojen od strane Skupštine.

Preporuke:

- *Prilikom planiranja, sačinjavanja i izvršavanja budžeta, dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH, a Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona jasno urediti način izvršavanja rashoda i izdataka budžeta, u skladu s odredbama člana 7. istog Zakona.*
- *Potrebno je da budžetski korisnici sačinjavaju sve obrasce koji su sastavni dio Godišnjeg finansijskog izvještaja, kako je predviđeno odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta za 2017. godinu prihodi i primici su iskazani u iznosu od 193.660.424 KM, i isti se odnose na porezne prihode 162.283.839 KM, neporezne prihode 28.957.844 KM, primljene transfere i donacije 2.399.193 KM i primitke od prodaje stalnih sredstava 19.548 KM.

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza odnose se na prihode od indirektnih poreza 110.843.834 KM, porez na dobit pojedinaca i preduzeća 27.264.638 KM, porez na dohodak 24.032.398 KM, porez na platu i radnu snagu 60.589 KM, porez na imovinu 53.250 KM, poreze na dobra i usluge 24.215 KM i ostale porezi 4.915 KM.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi odnose se na naknade, takse i prihode od pružanja javnih usluga 23.402.100 KM, prihode od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihode od pozitivnih tečajnih razlika 3.379.533 KM, novčane kazne 2.088.577 KM i druge tekuće prihode 87.634 KM.

Prihodi od pružanja javnih usluga su iskazani u iznosu od 2.000.417 KM, i većim dijelom se odnose na aktivnosti Ministarstva unutrašnjih poslova 934.977 KM i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta 686.608 KM. Na poziciji prihoda od pružanja javnih usluga kod Ministarstva unutrašnjih poslova ostvareni su prihodi koji se ostvaruju izdavanjem putnih i ličnih dokumenata po osnovu Pravilnika o cijeni putnih dokumenata¹⁵ i Pravilnika o cijeni ličnih dokumenata¹⁶ koje donosi Vijeće ministara BiH. Pravilnikom o cijeni ličnih dokumenata utvrđeni su režijski troškovi za koje će se koristiti ostvareni prihod po navedenom osnovu, dok Pravilnikom o cijeni putnih dokumenata nije utvrđena namjena istih. Ministarstvo vodi pomoćnu knjigu ostvarenih prihoda (koja nije usaglašena sa iskazanim prihodom u Glavnoj knjizi za 21.456 KM), a ne vodi se pomoćna evidencija namjenskog utroška prihoda prikupljenog po osnovu izdavanja ličnih dokumenata (prema pomoćnoj evidenciji 175.398 KM). **Navedeni prihod se ne tretira kao namjenski prihod, odnosno kao prihod čiji su korištenje i namjena utvrđeni posebnim propisima, nego kao prihod Budžeta Kantona. Zbog prethodno navedenog nismo mogli potvrditi da su se prikupljena sredstva koristila za Pravilnikom utvrđenu namjenu.**

Preporuka:

- *Budžetski korisnici koji ostvaruju prihode dužni su uspostaviti ažurne pomoćne evidencije ostvarenih prihoda, vršiti redovno usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige, te obezbijediti da se prikupljeni prihodi kojima je utvrđena namjena koriste isključivo u tu svrhu.*

¹⁵ „Sl. glasnik BiH“, br. 86/14

¹⁶ „Sl. glasnik BiH“, br. 100/12, 56/14, 7/16 i 52/16 i 79/16

6.1.1.2.1 Prihodi od šuma

Zakon o šumama i Uredba o šumama su presudama Ustavnog suda FBiH stavljeni izvan snage 2009. odnosno 2011. godine, zbog čega od tada ne postoji adekvatan pravni okvir koji bi regulisao djelovanje u oblasti šumarstva na nivou FBiH. **Iako je Nacrt zakona o šumarstvu Kantona usvojila Skupština 19.11.2013. godine, navedeni Zakon nije donesen ni do kraja 2017. godine.** Neusvajanje spomenutog Zakona ima za posljedicu, između ostalog i znatan pad prihoda od naknada za šume koji su prema podacima iz Informacije o stanju u Upravi za šumarstvo Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u 2017. godini iznosili svega 306.266 KM, dok su isti, za poređenje, u 2012. godini iznosili 1.178.799 KM. Prema raspoloživim podacima su u 2017. godini namjenska sredstva od naknade za šume utrošena u iznosu od 279.246 KM. U obrazloženju Nacrta zakona o šumama Kantona je navedena procjena da nedonošenje ovog Zakona ima za posljedicu godišnje manje ostvarenje prihoda od naknada za šume od oko 3.000.000 KM Budžeta Kantona i budžeta jedinica lokalne samouprave.

Preporuka:

- **Potrebno je donijeti Zakon o šumama Kantona kako bi se stvorili preduslovi za zakonito gospodarenje šumama i zaštitile šume kao javno dobro, te omogućilo prikupljanje naknada za korištenje, zaštitu i unapređenje šuma.**

6.1.1.2.2 Prihodi od koncesija

Prema podacima raspodjele javnih prihoda na korisnike – „B2 obrada“ prikupljeni su prihodi od koncesija na području Kantona u iznosu od 693.607 KM, od čega je u kantonalni budžet raspoređeno 312.123 KM, a u budžete općina 381.484 KM¹⁷. Članom 37. Zakona o koncesijama Kantona¹⁸ iz 2013. godine, je predviđeno da registar svih zaključenih ugovora o koncesiji vodi Ministarstvo finansija. Istim članom propisano je da način i vođenje registra ugovora o koncesiji utvrđuje Ministar finansija u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Do kraja 2017. godine, ministar finansija nije donio navedeni pravilnik. S obzirom da navedena pravila nisu utvrđena, osnovni podaci o zaključenim ugovorima evidentiraju se u pomoćnoj evidenciji.

Prema prezentiranim podacima u 2017. godini, iz nadležnosti Ministarstva privrede, nenaplaćena potraživanja po osnovu sporazuma o pravu raspolaganja mineralne sirovine nastale prilikom izvođenja građevinskih i drugih radova, sa 31.12.2017. godine iznose 96.073 KM, za koje su poduzete aktivnosti naplate. Iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, nenaplaćena potraživanja po osnovu ugovora o koncesiji za korištenje poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu na 31.12.2017. godine iznose 53.738 KM. U 2017. godini je zaključeno 27 ovih ugovora, od kojih je samo osam aktivno. Prema izjavama zaposlenika Ministarstva, preostali ugovori nisu aktivni, s obzirom da su pokrenute procedure raskida ugovora, da korisnici nisu uvedeni u posjed i drugih razloga. **Računi za korištenje prirodnih bogatstava po osnovu važećih ugovora o koncesijama se ne ispostavljaju, zbog čega nisu iskazana ni dospjela potraživanja po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama u iznosu 149.811 KM.**

Preporuke:

- **Potrebno je da ministar finansija donese Pravilnik o načinu vođenja registra ugovora o koncesijama u skladu sa članom 37. Zakona o koncesijama u Kantonu.**
- **Ispostavljati račune po osnovu korištenja prirodnih bogatstava na osnovu zaključenih koncesijskih ugovora, iste knjigovodstveno evidentirati na propisani način, te kontinuirano poduzimati sve zakonom propisane mjere, kako bi se koncesijske naknade i naplatile.**

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U konsolidovanom Godišnjem izvještaju o izvršenju Budžeta za 2017. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 193.578.820 KM, od čega se na tekuće rashode odnosi 181.764.501 KM, na izdatke za nabavku stalnih sredstava 4.213.730 KM i na izdatke za otplatu dugova 7.600.589 KM. Strukturu

¹⁷ Općinama na čijem području se nalazi predmet koncesije pripada 55 % ostvarenih prihoda od koncesija, a Kantonu 45 %.

¹⁸ „Sl. novine HNK“ br. 1/13 i 3/16

tekućih rashoda i izdataka čine: plate, naknade i doprinosi 117.606.335 KM, tekući transferi 42.910.886, izdaci za materijal i usluge 15.122.188 KM, kapitalni transferi 4.647.060 KM i Izdaci za kamate 1.478.032 KM.

6.1.2.1 Plate i naknade troškova zaposlenih

Bruto plate i doprinosi plata u 2017. godini iskazani su u iznosu od 102.598.515 KM, a naknade troškova iznose 15.007.820 KM.

Koeficijenti i osnovice za obračun izabranih dužnosnika i nositelja izvršnih funkcija su utvrđeni Zakonom o pravima izabranih dužnosnika i nositelja izvršnih funkcija u institucijama vlasti Hercegovinačko – neretvanskog kantona¹⁹, a državnih službenika i namještenika odlukama Vlade o utvrđivanju osnovice, platnih razreda i koeficijenata za plate rukovodećih i ostalih državnih službenika u tijelima državne službe Kantona²⁰ i za plate namještenika u tijelima državne službe Kantona²¹. Odlukama je utvrđeno da osnovica za obračun plate rukovodećih i ostalih državnih službenika i namještenika iznosi 60% prosječne neto plate isplaćene po zaposleniku u FBiH u protekla tri mjeseca, a po posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Navedene odluke nisu izmijenjene, a Zaključkom Vlade Kantona od 29.03.2017. godine, utvrđeno je da će osnovica za obračun plata za zaposlene u svim korisnicima Budžeta Kantona u 2017. godini iznositi 477 KM, osim za obračun plate izabranim dužnosnicima i nositeljima izvršnih funkcija u institucijama vlasti Kantona te savjetnicima, za koje ista iznosi 142,80 KM.

U skladu sa članom 63. Zakona o platama i naknadama u organima vlasti u FBiH²², Kanton je bio dužan donijeti svoje propise iz oblasti plata i naknada u roku od 90 dana od dana primjene navedenog Zakona iz 2010. godine, što nije učinjeno. Pored navedenog, prilikom utvrđivanja koeficijenata, Kanton je bio u obavezi propisati iste koeficijente za ista radna mjesta u okviru istih platnih razreda za državne službenika i namještenike, u skladu sa članom 60. Zakona, te u skladu sa članom 5. osnovice i bodove za obračun utvrditi u pregovoru sa reprezentativnim sindikatom, što također nije učinjeno.

Odredbama člana 29. Zakona o izvršenju Budžeta Kantona za 2017. godinu utvrđeni su akti kojima su regulisane plate i naknade koje nemaju karakter plate za zaposlene kod korisnika Budžeta Kantona. Istim nije naveden zaključak Vlade kojim su utvrđene osnovice za obračun plata koje su u primjeni. Također, prilikom utvrđivanja visine naknada koje nemaju karakter plate, primijenjene su odredbe odnosnih federalnih zakona, a ne kantonalnih koje su navedene Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2017. godinu.

Odlukama kojim su uređene plate i naknade u osnovnim i srednjim školama, te Uredbom²³ kojom su uređene plate policijskih službenika, također je utvrđeno da osnovica za obračun plata zaposlenika iznosi 60% prosječne neto plate isplaćene po zaposleniku u FBiH u protekla tri mjeseca, a po posljednjem objavljenom podatku federalnog Zavoda za statistiku, a prilikom obračuna primijenjene su osnovice utvrđene prethodno navedenim Zaključkom.

Najviša neto plata sa porezom isplaćena je predsjedniku kantonalnog suda 4.510 KM, a najniža je iznosila 509 KM. Plata Premijera iznosi 4.214 KM, a ministara 3.342 KM (sa uračunatim položajnim dodatkom).

Izdaci za **naknadu skupštinskih zastupnika** za 2017. godinu iznosili su 264.980 KM. Svi zastupnici u sazivu Skupštine u obavljanju svoje dužnosti imaju stalna novčana primanja – paušal na ime materijalnih troškova od 700 KM, u skladu sa članom 10. Zakona o pravima izabranih dužnosnika i

¹⁹ „Sl. novine HNK“, br. 9/07 i 1/08

²⁰ „Sl. novine HNK“, br. 4/08, 5/08, 12/08 i 1/09

²¹ „Sl. novine HNK“, br. 4/08, 5/08 i 1/09

²² „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12 i 20/17

²³ Uredba za utvrđivanje osnovice plate, platnih razreda i koeficijenta činova za policijske službenike u MUP-u Kantona, „Sl. novine HNK“, br. 13/08 i 1/09

nositelja izvršnih dužnosti u institucijama vlasti Kantona. Od 30 skupštinskih zastupnika, svoj rad je profesionaliziralo 27, od kojih jedan prima naknadu skupštinskog zastupnika iz federalnog budžeta.

Uslovi, način i kriteriji ostvarivanja naknada i drugih materijalnih prava koja pripadaju rukovodećim i ostalim državnim službenicima i namještenicima u kantonalnim tijelima uprave i kantonalnim upravnim organizacijama, kao i rukovodiocima izvršnih tijela vlasti u Kantonu, a koje nemaju karakter plate, utvrđene su Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plate²⁴. Navedena Uredba nije usaglašena sa odredbama Zakona o platama i naknadama u organima vlasti u FBiH, u dijelu utvrđivanja visine naknada za topli obrok, prijevoz, regres, otpremnine i drugo.

Naknada za topli obrok u 2017. godini iskazana 8.775.294 KM, isplaćivana je za dane provedene na poslu, za sve korisnike koji primaju platu iz budžeta Kantona u visini od 1% prosječno isplaćene mjesečne plate zaposlenih u FBiH, u skladu sa Odlukom Vlade o utvrđivanju visine naknade za topli obrok, koja se donosi mjesečno.

Troškovi prijevoza koji su iskazani 2.709.943 KM, se isplaćuju na osnovu zahtjeva zaposlenika za odobravanje ostvarivanja prava uz priloženu prateću dokumentaciju i Odluke o usvajanju informacije Ministarstva saobraćaja i veza o cijeni putničkih mjesečnih autobusnih karata iz 2012. godine. Obaveza Ministarstva je da prati cijene putničkih mjesečnih autobusnih karata, te da o svim promjenama obavijesti rukovodioce korisnika Budžeta, kako bi se donijela rješenja o utvrđivanju prava na naknadu u visini mjesečne autobusne karte. S obzirom da se radi o Odluci iz 2012. godine, istu je potrebno preispitati i ažurirati.

Regres za godišnji odmor iskazan je u iznosu 2.044.758 KM, a isplaćen je u skladu sa Odlukom Vlade Kantona o isplati regresa za 2017. godinu, u visini 427 KM (osim za suce, tužitelje i stručne saradnike u pravosudnim institucijama kojima isti iznosi 50% njihove plate).

Od ostalih naknada isplaćene su otpremnine zbog odlaska u penziju 582.982 KM, naknade u slučaju smrti 566.344 KM i pomoći u slučaju bolesti 316.916 KM.

Preporuka:

- ***Donijeti propise Kantona iz oblasti plata i naknada, kako je utvrđeno članom 63. Zakona o platama i naknadama u organima vlasti FBiH, te koeficijente, osnovice, način utvrđivanja prava na naknadu i visine istih, utvrditi u skladu sa odredbama istog Zakona.***

Nakon provedene procedure, na osnovu Odluke nezavisnog odbora o imenovanju od 29.09.2014. godine, imenovan je komesar policije. Na Odluku o imenovanju, jedan od kandidata podnio je tužbu, nakon čega je presudom Kantonalnog suda od 14.06.2017. godine, naloženo da Vlada Kantona i Ministarstvo unutrašnjih poslova ponište nezakonito provedenu proceduru za izbor istog. Rješenjem Ministra finansija od 13.09.2017. godine obustavljeno je izvršenje zahtjeva za obračun i isplatu plate policijskom komesaru za august 2017. godine, i isto se još uvijek primjenjuje. Do okončanja revizije nisu poduzete aktivnosti na realizaciji presude Kantonalnog suda, a imenovani i dalje obavlja funkciju komesara policije.

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge u 2017. godini iskazani su u iznosu 15.122.188 KM, a čine ih ugovorene i druge posebne usluge 4.927.493 KM, nabavka materijala i sitnog inventara 2.238.137 KM, izdaci za tekuće održavanje 2.527.955 KM, izdaci za komunikaciju i komunalne usluge 2.156.917 KM, izdaci za energiju 1.410.639 KM, unajmljivanje imovine 654.604 KM, izdaci za usluge prijevoza i goriva 539.777 KM, izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa 479.581 KM i putni troškovi 187.085 KM.

U okviru ugovorenih i drugih posebnih usluga, iskazane su naknade po osnovu **ugovora o djelu** u iznosu 1.269.023 KM. Kao i prethodnih godina najveći dio ovih izdataka iskazan je kod obrazovnih ustanova 790.210 KM i odnose se na angažman nastavnog osoblja za održavanje redovne i vanredne

²⁴ „Sl. novine HNK“, br. 2/05, 10/07 i 9/08

nastave i ispita. Kod ostalih budžetskih korisnika izdaci po ovom osnovu iznose 478.813 KM, od čega se na Kantonalno tužilaštvo odnosi 149.013 KM, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta 84.600 KM, Ministarstvo unutrašnjih poslova 44.597 KM, te Ministarstvo privrede 16.800 KM. U pojedinim slučajevima su zaključeni ugovori o djelu za poslove koji su sistematizirani pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, kao i za poslove za koje smatramo da su u nadležnosti istih, ili se radi o redovnim poslovima (vozači, spremačice i slično). Ugovori se najčešće zaključuju na period od mjesec dana, bez navođenja tačnog vremena potrebnog za obavljanje poslova, u određenim slučajevima se ne navodi ni naknada za obavljeno djelo, a nisu nam prezentirani interni akti kojima se regulira način angažiranja osoba po ovom osnovu.

Preporuke:

- **Potrebno je da Vlada Kantona poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je u skladu sa zakonskim propisima predviđeno zaključivanje navedenih ugovora, da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa tačno definisanim poslovima koje treba izvršiti.**
- **Za obavljanje poslova utvrđenim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, potrebno je da budžetski korisnici angažovanje izvršitelja vrše u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.**

Izdaci za rad u komisijama iskazani su u iznosu od 662.813 KM. U najvećoj mjeri ovi izdaci se odnose na Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta 158.766 KM, Ured predsjednika Vlade 116.320 KM i Ministarstvo unutrašnjih poslova 110.170 KM. Kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta se najveći dio ovih izdataka odnosi na komisije za provođenje vozačkih ispita i kontrolu i nadzor provođenja vozačkih ispita (145.744 KM). Visina naknade članovima komisije utvrđuje se posebnim rješenjem, u skladu sa Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela, osnovanih od strane Vlade Kantona i rukovodioca kantonalnih tijela državne službe. U pojedinim slučajevima isplata naknada za rad u komisijama je vršena iako su poslovi obavljani u toku radnog vremena (komisije za javne nabavke), za određene poslove nisu sačinjeni izvještaji o radu, a određenim komisijama je istekao mandat (policijski odbor). Isplate za rad u komisijama su vršene i za poslove koje smatramo redovnim poslovima (npr. godišnji popis imovine i obaveza, provođenje prodaje vozila i dr.).

S obzirom da se u komisije imenuju i zaposlenici, koji ostvaruju prihod od nesamostalne djelatnosti u smislu člana 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak i člana 8. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodaka, smatramo neopravdanim isplate članovima komisija u koje se imenuju zaposlenici u slučajevima kada se poslovi obavljaju u toku radnog vremena, s obzirom da isti primaju naknadu po osnovu plate i ostale naknade koje proizilaze iz radnog odnosa za poslove na koje su raspoređeni. Pored navedenog, po osnovu isplaćenih naknada za rad zaposlenika u ovim komisijama, nisu obračunati porezi i puni doprinosi, u skladu sa naprijed navedenim propisima.

Preporuke:

- **Isplate naknada za rad članovima komisijama vršiti isključivo ukoliko su ispunjeni uslovi predviđeni Odlukom o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela.**
- **Prilikom obračuna naknada zaposlenicima za rad u komisijama, obračunavati i uplaćivati porez i pripadajuće doprinose u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i pratećeg Pravilnika.**

Izdaci za materijal i sitan inventar najvećim dijelom se odnose na kompjuterski materijal 551.544 KM, obrasce i papir 279.834 KM i kancelarijski materijal 201.272 KM.

Izdaci za tekuće održavanje najvećim dijelom se odnose na usluge popravaka i održavanja cesta 1.593.952 KM, zgrada 243.715 KM, opreme 220.367 i vozila 182.201 KM.

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi u 2017. godini iskazani su u iznosu od 42.910.886 KM, što predstavlja 22 % ukupnih rashoda. Realizacija tekućih transfera odnosi se na: tekuće transfere neprofitnim organizacijama

16.456.384 KM, transfere drugim nivoima vlasti i fondovima 9.098.834 KM, transfere pojedincima 7.790.263 KM, subvencije javnim poduzećima 4.791.036 KM, druge tekuće rashodi 3.537.369 KM i subvencije privatnim preduzećima 1.237.000 KM.

Članom 33. Zakona o izvršenju Budžeta za 2017. godinu, utvrđeno je da se sredstva tekućih transfera, koja su u posebnom dijelu Budžeta iskazana zbirnim iznosom i nije unaprijed poznat korisnik tih sredstava, mogu realizovati samo po usvojenom programu utroška tih sredstava. Program utroška sredstava usvaja Vlada Kantona na prijedlog resornog ministarstva ili samostalne uprave i upravne organizacije. Javni poziv prikupljanja aplikacija za dodjelu sredstava je obavezan i mora biti objavljen, osim ukoliko se odnosi na transfer drugim nivoima vlasti. Istim članom je utvrđeno da, ako je u Budžetu navedeno da će se sredstva dodjeljivati po Odluci Vlade Kantona, ista će utvrditi način i metodologiju dodjeljivanja tih sredstava. Definisani su i bitni elementi programa, te da se isti ne mogu donositi ili objavljivati prije usvajanja i stupanja na snagu Budžeta. **Zakonom ili drugim aktom nije jasno definisano koji transferi se dodjeljuju odlukama Vlade Kantona (navedeno samo u Budžetu kao napomena na određenim stavkama).**

6.1.2.3.1 Transferi neprofitnim organizacijama

Transferi neprofitnim organizacijama najvećim dijelom se odnose na finansiranje rada ustanova i organizacija sa područja Kantona, koji su utvrđeni Budžetom, od kojih su najznačajniji Sveučilište u Mostaru 4.400.000 KM, Univerzitet „Džemal Bijedić“ Mostar 3.300.000 KM, Narodno pozorište Mostar 440.000 KM, Hrvatsko narodno kazalište Mostar 280.000 KM, Radio-televizija Herceg-Bosne Mostar 220.000 KM, FK Velež 225.000 KM i HNK Zrinjski 225.000 KM. Navedenim korisnicima, prijenos sredstava se vrši na osnovu mjesečnih zahtjeva u visini 1/12 ukupno odobrenih sredstava Budžetom.

Zakonom o izvršenju Budžeta za 2017. godinu nije uređen način planiranja i realizacije transfera za koje su unaprijed poznati korisnici (utvrđeni Budžetom). Doznačavanje sredstava istima nije vršeno na osnovu odluka, ugovora ili nekog drugog akta kojim bi se utvrdila njihova prava i obaveze, niti je prezentirana dokumentacija na osnovu koje se utvrđuju iznosi odobrenih sredstava. Nije utvrđena ni namjena navedenih sredstava, niti obaveza izvještavanja o utrošku istih, zbog čega nisu osigurani ni osnovni preduslovi za uspostavljanje adekvatnog nadzora nad utroškom sredstava dodijeljenih iz Budžeta, niti izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava tekućih transfera kako je predviđeno članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.

Odlukom Vlade o načinu utroška novčanih sredstava s pozicije transfer za nauku i naučne institucije Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Kantona od 20.12.2017. godine, dodijeljeno je 750.000 KM, i to: Sveučilištu u Mostaru 492.000 KM, Univerzitetu Džemal Bijedić Mostar 190.000 KM, Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru 33.000 KM, Teološko – katehetskom institutu Mostar 30.000 KM i Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru 5.000 KM. **Odlukom, niti drugim aktom, nije utvrđena namjena sredstava, niti obaveza pravdanja utroška doznačenih sredstava, zbog čega izvještaji o utrošku sredstava nisu ni dostavljeni.**

Transfer za pomoć medijskim kućama Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, planiran je Budžetom Kantona i izvršen u iznosu od 220.000 KM. Sredstva su dodijeljena na osnovu odluke Vlade Kantona od 25.10.2017. godine, a najznačajniji iznos odnosi se na: SEB group city TV 40.000 KM, Centar za kulturu Mostar – Radio Gradska mreža 18.000 KM, JP Radio-televizija Jablanica i RTV Konjic po 15.000 KM, te Prvi TV d.o.o. Mostar, Naša TV Mostar i HTV Oscar C d.o.o. Mostar po 10.000 KM. Ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta Kantona je imenovao komisiju za raspodjelu navedenih sredstava, sa zadatkom da sačini prijedlog raspodjele sredstava na osnovu zaprimljenih zahtjeva i utvrđenih općih kriterija. Komisija za raspodjelu sredstava je sačinila prijedlog raspodjele sredstava, koji je i usvojen. **Mjerljivi podkriteriji nisu doneseni, nije izvršeno bodovanje i rangiranje aplikacija, a nije prezentirana ni druga dokumentacija na osnovu koje je izvršen odabir korisnika i način utvrđivanja visine dodijeljenih transfera.**

U sklopu programa poticaja za sport, raspisan je Javni poziv za sufinansiranje djelatnosti i projekata iz oblasti sporta iz sredstava Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, utvrđenih Budžetom

Kantona za 2017. godinu u iznosu od 212.000 KM. Na Javni poziv aplicirali su sportski klubovi i udruženja građana sa 185 projekata. Poslije provedene procedure odabira pristiglih aplikacija, 149 projekata je ispunilo utvrđene uslove i steklo pravo da učestvuju u raspodjeli planiranih sredstava. **Iako je Ministarstvo utvrdilo bodovne kriterije, nije vršeno vrednovanje aplikacija.** Izmjenama i dopunama Budžeta Kantona za 2017. godinu, navedena pozicija je uvećana za 300.000 KM, te je Vlada Kantona odobrila utrošak navedenih sredstava za dodatnih 26 projekata u iznosu od 300.000 KM. **Nije prezentirana dokumentacija o načinu odabira korisnika sredstava. Korisnici sredstava nisu u roku dostavili izvještaje o utrošenim sredstvima.**

6.1.2.3.2 Transferi drugim nivoima vlasti i fondovima

Transferi drugim nivoima vlasti i fondovima od 9.098.834 KM najvećim dijelom se odnose na transfere općinama, Gradu Mostar i centrima za socijalnu zaštitu.

Sredstva za socijalnu zaštitu i zdravstvo kod Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite Kantona za 2017. godinu, iskazana su u iznosu 3.452.453 KM. Odlukom Vlade Kantona, sa pozicije Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Kantona, općinama je za prijevoz učenika dodijeljeno 621.500 KM.

Raspodjela sredstava tekućeg transfera koji je iskazan kod Ministarstva saobraćaja i veza u iznosu 2.745.000 KM, izvršena je na osnovu odluka i programa Vlade od 19.10.2017. godine i 20.12.2017. godine. Odlukama i programima su utvrđeni korisnici sredstava i iznosi, od kojih su najznačajniji iznosi dodijeljeni Gradu Mostar 1.170.000 KM, općini Čapljina 300.000 KM, općini Neum 200.000 KM, te općini Konjic 150.000 KM. Sredstva iz Budžeta Kantona 2017. godine po ovom osnovu, su u najvećoj mjeri dodijeljena za izgradnju, asfaltiranje i rekonstrukciju cesta. Iz doznačenih sredstava se finansiraju i kapitalna ulaganja (izgradnja cesta i kružnog toka, izgradnja mosta za naselje Kašići) i rekonstrukcija, zbog čega planiranje i izvršenje nisu klasificirani u skladu sa kontnim okvirom koji je propisan Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Doznaka sredstava je vršena na osnovu zahtjeva korisnika, a obaveza izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava utvrđena je odlukama Vlade o odobravanju sredstava. **Kriteriji za odabir korisnika i vrednovanje projekata nisu utvrđeni, niti način utvrđivanja visine odobrenih sredstava po korisnicima. Jedinice lokalne samouprave nisu dostavile izvještaje o utrošku sredstava.**

6.1.2.3.3 Subvencije javnim i privatnim preduzećima

Subvencije javnim preduzećima iskazane su u iznosu 4.791.036 KM i odnose se na doznačena sredstva zdravstvenim ustanovama kojima je Kanton osnivač 2.350.750 KM, pomoć projektima u poljoprivredi 1.200.507 KM, transfer za veterinarstvo 409.780 KM, JGD šume „Hercegovačko Neretvanske“ 250.000, PP Hutovo blato 160.000 KM, te Zračna luka Mostar 150.000 KM.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti u FBiH²⁵, član 13., stav 2, propisano je da kanton osigurava sredstva za vršenje osnivačkih prava nad zdravstvenim ustanovama čiji je osnivač, a koji obuhvata investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje zdravstvenih ustanova – prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prijevoznih sredstava, te informatizaciju zdravstvene djelatnosti, u skladu s planom i programom mjera zdravstvene zaštite za područje kantona. Istim članom je utvrđeno da odluku o mjerilima za osiguranje elemenata standarda za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće održavanje te informatizaciju zdravstvene djelatnosti iz stava 2 ovoga člana, koja će biti osnov za planiranje pomoći iz kantonalnog budžeta, jednom godišnje donosi Vlada Kantona, uz usaglašen prijedlog kantonalnog ministra zdravstva i kantonalnog ministra finansija. **Nadležno Ministarstvo nije sačinilo prijedlog navedene odluke za 2017. godinu za raspodjelu sredstava od 2.350.750 KM, niti je ista usvojena od strane Vlade Kantona.**

Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima iskazane su u iznosu 1.237.000 KM, od čega se najznačajniji dio odnosi na Ministarstvo privrede, i to 950.000 KM.

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 46/10 i 75/13

Izmjenama i dopunama Budžeta za 2017. godinu, Ministarstvu privrede je na poziciji Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima odobreno 950.000 KM. Obavještenje o prikupljanju zahtjeva korisnika je objavljeno na web stranici Ministarstva 19.12.2017. godine, sa rokom dostave zahtjeva do 25.12.2017. godine. Ministar privrede donio je opće kriterije za dodjelu sredstava. Imenovana komisija izvršila je otvaranje svih prispjelih 79 aplikacija po redoslijedu zaprimanja, provjeru njihovog sadržaja i kontrolu svih pojedinačnih dokumenata, nakon čega je sačinjen tabelarni pregled, lista zaprimljenih zahtjeva. S obzirom da je rok za podnošenje prijave bio kratak, određeni preduzetnici nisu dostavili svu traženu dokumentaciju, te je Vlada Kantona Zaključkom produžila rok za dostavu nedostajuće dokumentacije do 10.01.2018. godine. Odlukom Vlade od 29.12.2017. godine izvršena je raspodjela navedenih sredstava za 42 korisnika u ukupnom odobrenom iznosu. **Mjerljivi kriteriji za vrednovanje zahtjeva nisu definisani, niti je komisija vršila vrednovanje i ocjenu istih. Nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se utvrdio način odabira korisnika sredstava i visina dodijeljenih sredstava.**

Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2017. godinu nisu utvrđena prava i obaveze korisnika sredstava tekućih transfera koji se finansiraju iz Budžeta, kako je propisano člankom 7. Zakona o budžetima u FBiH. Vlada Kantona nije utvrdila jasnu metodologiju dodjeljivanja sredstava tekućih transfera koji se dodjeljuju na osnovu odluka Vlade, kako je utvrđeno članom 33. Zakona o izvršenju Budžeta za 2017. godinu, niti je aktima jasno naznačeno koji transferi će se dodjeljivati odlukama Vlade, a koji na osnovu usvojenih programa utrošaka i javnih poziva.

Vlada Kantona nije usvojila odluku koja je trebala biti osnov za planiranje pomoći zdravstvenim ustanovama iz kantonalnog budžeta.

Za tekuće transfere za oblast nauke, pomoć medijskim kućama i sport (Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta), te sredstva tekućih transfera drugim nivoima vlasti (Ministarstvo saobraćaja i veza) za koje je Zakonom o izvršenju Budžeta za 2017. godinu predviđeno donošenje programa utroška, javnog poziva i utvrđivanja kriterija, nisu utvrđeni mjerljivi kriteriji i nije vršeno bodovanje i ocjena zahtjeva. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je raspodjela sredstava navedenih transfera izvršena na osnovu principa transparentnosti, što je obaveza utvrđena članovima 4. i 9. Zakona o budžetima u FBiH.

U određenim slučajevima nije utvrđena namjena sredstava tekućih transfera, a korisnici sredstava tekućih transfera u pojedinim slučajevima (korisnici utvrđeni Budžetom) nisu ni obavezani na dostavljanje izvještaja o utrošku sredstava, zbog čega iste nisu ni dostavljali. Zbog navedenog, konstatujemo da nisu poduzete sve aktivnosti kako bi se uspostavio adekvatan nadzor nad utroškom sredstava tekućih transfera koji se doznavaaju iz budžeta Kantona, što je obaveza propisana članovima 46. i 57. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuke:

- **Potrebno je da se Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona jasno definiše koje transfere dodjeljuje Vlada Kantona svojim odlukama, te za iste utvrditi način i metodologiju dodjeljivanja sredstava, kako je predviđeno članom 33. Zakona o izvršenju Budžeta Kantona.**
- **Planiranje i realizaciju transfera korisnicima koji su utvrđeni budžetom, kao i drugim korisnicima, vršiti po unaprijed definisanoj metodologiji, za jasno utvrđene namjene te iste obavezati na dostavljanje izvještaja o utrošku sredstava, kako bi se uspostavio nadzor nad korištenjem navedenih sredstava.**
- **Potrebno je donijeti pravila i mjerljive kriterije raspodjele tekućih transfera drugim nivoima vlasti za finansiranje izgradnje i rekonstrukcije cesta, transfere za medije, sport i kulturu, kao i transfere koji se dodjeljuju kao subvencije javnim preduzećima, korisnike obavezati na dostavljanje izvještaja o utrošku sredstava, te uspostaviti nadzor i kontrolu utroška istih u cilju transparentnog trošenja javnog novca.**

6.1.2.4 Kapitalni transferi

U konsolidovanim finansijskim izvještajima kapitalni transferi su iskazani u iznosu od 4.647.059 KM, a odnose se na transfere drugim nivoima vlasti 3.366.401 KM, zdravstvenim ustanovama 1.060.659 KM i neprofitnim organizacijama 220.000 KM.

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti odnose se najvećim dijelom na utrošak sredstava Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Kantona s pozicije namjenskih sredstava vodnih naknada u iznosu od 2.851.401 KM. Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2017. godinu propisano je da se sredstva koja su Budžetom Kantona odobrena na poziciji kapitalnih transfera mogu realizovati samo nakon usvajanja programa utroška tih sredstava ili odlukama Vlade Kantona.

Ministarstvo je sačinilo Program i kriterije raspodjele sredstava s pozicije namjenska sredstva vodnih naknada za 2017. godinu, koji je Vlada Kantona usvojila Odlukom tek 13.07.2017. godine. Programom utroška sredstava i Odlukom, odobreno je korištenje namjenskih sredstava vodnih naknada na poziciji kapitalnih transfera u ukupnom iznosu 5.593.896 KM. Navedeni iznos se odnosi na raspoređena sredstva programima utroška za 2016. godinu i ranije godine (3.243.176 KM) i projekte planirane za realizaciju u 2017. godini (2.350.720 KM). Sredstva su odobrena općinama sa područja Kantona i gradu Mostar, u najvećoj mjeri za sufinansiranje projekata izvođenja radova na vodovodnim i kanizacionim objektima. Ugovorima sa korisnicima utvrđuju se međusobna prava i obaveze. Obaveza za plaćanje je u najvećoj mjeri uslovljena okončanjem izvođenja radova, a nisu utvrđeni rokovi izvođenja istih. **Značajan dio ugovorenih radova iz ranijih godina još uvijek nije okončan, zbog čega nije ni stvorena obaveza za doznaku sredstava korisnicima, te Ministarstvu ova sredstva nisu na raspolaganju za raspodjelu novim korisnicima i za nove projekte.**

Preporuke:

- **Program utroška namjenskih sredstava vodnih naknada donositi neposredno nakon usvajanja budžeta.**
- **Preispitati sve ugovore koji su zaključeni ranijih godina i razloge zbog kojih projekti nisu okončani, te poduzeti aktivnosti u skladu sa konstatovanim nalazima.**

Izmjenama i dopunama Budžeta Kantona za 2017. godinu su utvrđena sredstva kapitalnih transfera zdravstvenim ustanovama u visini 500.000 KM. Odlukom Vlade Kantona od 20.12.2017. godine, a u svrhu nabavke kapitalne imovine, investicijskog ulaganja i nabavke opreme, odobrena su ista sljedećim zdravstvenim ustanovama: Dom zdravlja Mostar (130.000 KM), Dom zdravlja Konjic (200.000 KM), Domu zdravlja Stolac (100.000 KM) i bolnici dr. Safet Mujić Mostar (70.000 KM). Navedenom Odlukom korisnici su obavezani da dostave izvještaje o utrošku sredstava. Zahtjevi od strane korisnika sredstava dostavljeni su neposredno prije donošenja navedene odluke. **Do okončanja revizije isti nisu dostavili izvještaje o utrošku, a Ministarstvo su pismeno informisali o razlozima neblagovremenog utroška sredstava (u najvećem dijelu zbog sporosti provođenja procedura javnih nabavki od strane korisnika sredstava transfera).**

Iz sredstava tekuće rezerve, Odlukom Vlade Kantona od 31.08.2017. godine, odobrena su sredstva sljedećim ustanovama: Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar 288.000 KM, JU Kantonalnoj bolnici „dr. Safet Mujić“ Mostar 181.000 KM i JU Općoj bolnici Konjic 61.659 KM, za sufinansiranje nabavke najnužnije medicinske opreme neophodne u provedbi reforme zdravstvenog sistema, te Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru (20.000 KM) za sufinansiranje nabavke opreme za uvođenje novih pretraga vezanih za genetske mutacije i Domu zdravlja Ravno za sufinansiranje nabavke laboratorijske opreme (10.000 KM). Navedenom Odlukom utvrđeno je da su bolničke zdravstvene ustanove dužne dostaviti detaljan izvještaj o utrošenim sredstvima, odnosno potpisane ugovore nakon provedenih odgovarajućih postupaka javne nabavke, na osnovu čega će biti izvršeno plaćanje. **Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrdili smo da korisnici sredstava transfera nisu dostavili fakture uz ranije dostavljene ugovore o nabavkama, koje bi potvrdile da su nabavke zaista i izvršene. Zbog navedenog, smatramo da nisu dostavljeni detaljni izvještaji o namjenskom utrošku sredstava, kako je predviđeno Odlukom Vlade, te da nije uspostavljen nadzor nad utroškom istih.**

Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2017. godinu nisu utvrđena prava i obaveze korisnika sredstava Budžeta Kantona, kako je predviđeno Zakonom o budžetima u FBiH. Također, istim nije definisana metodologija raspodjele sredstava kapitalnih transfera koja se dodjeljuju odlukama Vlade Kantona. Sa korisnicima sredstava kapitalnih transfera nisu ugovorima regulisani međusobna prava i obaveze. Za sredstva dodijeljena iz tekuće rezerve u ovu namjenu u iznosu 530.659 KM korisnici nisu dostavili fakture uz prethodno dostavljene ugovore, koje bi potvrdile realizaciju ugovora i namjenski utrošak sredstava. Zbog navedenog, konstatujemo da nisu poduzete sve aktivnosti, kako bi se uspostavio uspostavio i proveo adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom sredstava kapitalnih transfera, što je obaveza utvrđena članom 46. i 57. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuke:

- *Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona jasno definisati metodologiju dodjele sredstava kapitalnih sredstava, a naročito onih koje se dodjeljuju odlukama Vlade Kantona.*
- *Potrebno je ugovorima sa korisnicima sredstava kapitalnih sredstava regulisati međusobna prava i obaveze, utvrditi rokove izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava, te uspostaviti adekvatan nadzor nad utroškom sredstava kapitalnih transfera.*

6.1.2.5 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava planirani su u iznosu 7.896.165 KM, a realizovani 4.213.730 KM. Struktura nabavljenih stalnih sredstava je sljedeća: oprema 2.732.845 KM, rekonstrukcija i investiciono održavanje 1.079.024 KM, stalna sredstva u obliku prava 353.812 KM, zemljište 45.651 KM, ostala stalna sredstva 2.398 KM.

Izdaci za nabavku opreme se u najvećoj mjeri odnose na nabavku motornih vozila od strane devet budžetskih korisnika 1.840.405 KM. Od navedenog iznosa, na nabavke Ministarstva unutrašnjih poslova kantona se odnosi 803.068 KM, a 699.075 KM odnosi se na nabavku vatrogasnih vozila od strane Uprave za civilnu zaštitu. U 2017. godini Ministarstvo unutrašnjih vozila je nabavilo 31 vozilo ukupne vrijednosti 1.460.630 KM putem finansijskog lizinga. Nabavna vrijednost vozila i iskazani izdatak za nabavku se razlikuju, s obzirom da se nabavka stalnih sredstava putem lizinga planira i evidentira u visini otplaćenih rata lizinga iz tekuće godine i nabavki izvršenih na isti način u prethodnim godinama. Ministarstvo nije računovodstvenim politikama uredilo računovodstveni način evidentiranja nabavki putem lizinga.

6.1.2.6 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova realizovani su u iznosu od 7.600.589 KM i odnose se na otplate anuiteta dugoročnih kredita koji su evidentirani u bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji (vidjeti Tačke 6.2.4 i 7. Izvještaja).

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima za 2017. godinu iskazan je finansijski rezultat kako slijedi:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Budžeta za 2017. godinu	Ostvareno u 2017. godini	Ostvareno u 2016. godini	Index (4/3)x100
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	209.781.624	193.640.876	196.036.602	92
I.1.	Prihodi od poreza	164.723.842	162.283.839	157.023.031	99
I.2.	Neporezni prihodi	40.577.782	28.957.844	36.102.067	71
I.3.	Primljeni transferi	4.480.000	2.399.193	2.911.504	54
II	RASHODI	193.992.659	181.764.501	170.267.051	94
II.1.	Tekući rashodi	181.719.259	175.639.409	165.649.636	97
II.2.	Kapitalni transferi	7.140.400	4.647.060	2.888.577	65
II.3.	Izdaci za kamate	1.633.000	1.478.032	1.728.838	91
II.4.	Tekuća budžetska rezerva	3.500.000			0

III	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) I – II	15.788.965	11.876.375	25.769.551	75
IV	NETO NABAVKA STAL. SREDST. (IV.2. – IV.1.)	7.896.165	4.194.182	6.533.478	53
IV.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava		19.548	7.843	0
IV.2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	7.896.165	4.213.730	6.541.321	53
V	UKUPAN SUFICIT (UKUPAN DEFICIT) III –IV	7.892.800	7.682.193	19.236.073	97
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (VI.1. – VI.2.)	0	0	0	0
VI.1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0
VI.2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII.1. + VII.2. – VII.3.)	-7.892.800	-7.600.589	-7.204.983	96
VII.1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0
VII.2.	Primici od akumuliranih namjenskih prihoda	0	0	0	0
VII.3.	Izdaci za otplate dugova	7.892.800	7.600.589	7.204.983	96
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	0	81.604	12.031.090	0
	Podaci iz bilansa stanja:				
	NERASPOREĐENI VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA		5.685.570	5.754.038	-

Prema naprijed navedenom ostvareni su prihodi iznosu 193.640.876 KM, dok su ostvareni rashodi u iznosu 181.764.501 KM, te je iskazan tekući suficit (pozitivna razlika između prihoda i rashoda) od 11.876.375 KM. Nakon uključivanja u obračun neto izdataka za nabavku stalnih sredstava 4.194.182 KM i izdataka za otplatu dugova 7.600.589 KM, ukupan finansijski rezultat iskazan je u iznosu od 81.604 KM.

U bilansu stanja za 2017. godinu iskazan je neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) u iznosu 5.685.570 KM.

Prema prezentiranim podacima, u vanbilansnoj evidenciji iskazana su izvršna sudska rješenja u iznosu od 21.864.961 KM (tačka 7. Izvještaja). S obzirom da se radi o dospjelim obavezama koje nisu knjigovodstveno evidentirane u izvještajnim periodima na koje se odnose, finansijski rezultat revidirane godine manje je iskazan za iznos od 6.017.520 KM, koliko je prema prezentiranoj dokumentaciji, zaprimljeno rješenja o izvršenju u tekućoj godini. Zbog naprijed konstatovanog, manje je iskazan višak rashoda nad prihodima, i to za iznos od 21.864.961 KM. Naprijed navedeno nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u Federaciji BiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH, prema kojim se rashodi i izdaci priznaju u periodu u kojem je obaveza za plaćanje i nastala. Napominjemo, u navedeni iznos izvršnih sudskih rješenja nisu uključene kamate i troškovi postupaka.

Pored navedenog, iskazani ukupan finansijski rezultat revidirane godine precijenjen je za najmanje 478.725 KM, s obzirom da je na poziciji izdataka za nabavku stalnih sredstava evidentirano ulaganje Ministarstva unutrašnjih poslova za koje su radovi otpočeli tek u 2018. godini (vidjeti Tačku 8. Izvještaja).

S obzirom na prethodno navedeno, konstatujemo da je ukupni finansijski rezultat revidirane godine potcijenjen za najmanje 5.538.795 KM, a neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) za najmanje 21.386.236 KM. Najznačajniji dio iskazanog akumuliranog deficita odnosi se na obaveze po osnovu Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Kantona (tačka 6.2.3 Izvještaja). Izmjena navedenog Zakona nije donesena, obaveze po osnovu istog nisu izmirene u datom roku, odnosno do 2014. godine, a Budžetom nije planirano pokriće iskazanog deficita, kako je predviđeno odredbama člana 43. Zakona o budžetima u FBiH.

Preporuke:

- **Obaveze po izvršnim sudskim rješenjima u iznosu od 21.864.961 KM knjigovodstveno evidentirati u bilansnoj evidenciji, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u Federaciji BiH a s ciljem realnog i istinitog iskazivanja rezultata i planiranja izmirivanja obaveza.**
- **Budžetom planirati pokriće iskazanog deficita, kako je utvrđeno odredbama Zakona o budžetima u FBiH.**

6.2 BILANS STANJA

6.2.1 Gotovina i kratkoročna potraživanja

Gotovina na transakcijskim računima i u blagajni na kraju fiskalne godine iznosila je 36.062.881 KM i odnosi se na sljedeće: sredstva na transakcijskim računima 25.757.491 KM, namjenska sredstva na podračunima 10.290.233 KM, sredstva u blagajnama 13.380 KM, i ostala izdvojena sredstva 1.777 KM. Iskazana stanja usuglašena su sa izvodima na dan 31.12.2017. godine.

Stanje sredstava na depozitnim računima pravosudnih institucija koji nisu u sistemu jedinstvenog računa trezora na dan 31.12.2017. godine, prema informaciji Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave Kantona iznosi 3.519.680 KM, koliko je navedeno i u Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2017. godinu. Na osnovu uvida u uzorak bankovnih izvoda kod pravosudnih tijela, konstatovali smo da u informaciji nije dat ispravan podatak o stanju sredstava na računima kod Općinskog suda Mostar, te da je navedeni saldo manji za 1.262.635 KM. U skladu sa članom 15. Zakona o trezoru u FBiH, ministarstva finansija kantona upravljaju svim transakcijama kantonalnih budžeta te konstatujemo da je za ove namjene potrebno otvoriti i podračune u okviru Jedinstvenog računa trezora.

Preporuka:

- ***U Jedinstveni račun Trezora uključiti i račune pravosudnih institucija i za iste otvoriti podračune.***

Kratkoročna potraživanja (925.115 KM) se u najvećoj mjeri odnose na potraživanja za isporučene usluge i robu (692.107 KM). Potraživanja Ministarstva finansija od HP d.o.o. Mostar i JP BH pošta d.o.o. Sarajevo za administrativne i sudske takse iskazana su u iznosu 624.936 KM, i sa istima je 31.12.2017. godine izvršeno usuglašavanje stanja. U poslovnim knjigama nisu iskazana potraživanja po osnovu zaključenih ugovora o koncesijama u iznosu 149.811 KM.

6.2.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima Kantona na dan 31.12.2017. godine iskazana su stalna sredstva nabavne vrijednosti 82.264.521 KM, ispravke vrijednosti 42.132.248 KM i sadašnje vrijednosti 40.132.273 KM, koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. Pomoćna knjiga stalnih sredstava (kapitalne imovine) nije uspostavljena kako je predviđeno članom 20., Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH²⁶ i članom 7. Uredbe o knjigovodstvu budžeta u FBiH²⁷.

Sredstva u pripremi iskazana su u iznosu 5.458.950 KM, a u najvećoj mjeri se odnose na ceste u izgradnji, rekonstrukciju i investiciono održavanje cesta 3.780.172 KM i zgradu koju koriste Javna ustanova Druga gimnazija Mostar i Medicinska škola Mostar 1.666.142 KM (za koju nije prezentirana kompletna dokumentacija na osnovu koje je izvršeno evidentiranje u poslovnim knjigama).

U 2009. godini, na zahtjev Ministarstva saobraćaja i veza i Uprave za ceste Kantona, sačinjen je Elaborat o procjeni realne vrijednosti regionalnih cesta, cesta i mostova Kantona od strane stalnog sudskog vještaka građevinske struke, kojim su iste procijenjene na ukupnu vrijednost 159.918.076 KM. Pored navedenog, sačinjena je i pomoćna evidencija kapitalnih ulaganja u cestovnu infrastrukturu za period 2009 – 2016. godine. S obzirom da cestovna infrastruktura data na upravljanje i održavanje Ministarstvu i Upravi za ceste Kantona nikada nije evidentirana kao stalno sredstvo, rekonstrukcija, građenje i investiciono održavanje cestovne infrastrukture se od 2016. godine evidentira na poziciji sredstava u pripremi. Navedeni način evidentiranja nije u skladu sa odredbama Pravilnika o računovodstvu budžeta u FBiH i računovodstvenim politikama koje su u primjeni u Kantonu. Također, način evidentiranja izgradnje, rekonstrukcije i održavanja u smislu odredbi Zakona o cestama u FBiH nije uređen vlastitim računovodstvenim politikama.

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 83/09

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

Iskazana vrijednost stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava precijenjeni su za najmanje 478.725 KM, (kao i obaveze prema dobavljačima i izdaci za nabavku stalnih sredstava), s obzirom da je na poziciji ulaganja u tuđa sredstva evidentirano ulaganje Ministarstva unutrašnjih poslova za koje su radovi otpočeli tek u 2018. godini, što nije u skladu sa odredbama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i računovodstvenim politikama koje su u primjeni u Kantonu (vidjeti Tačku 8. Izvještaja).

Preporuke:

- **Uspostaviti pomoćnu knjigu stalnih sredstava u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji i Uredbe o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a priznavanje stalnih sredstava vršiti u skladu sa važećom regulativom.**
- **Nastaviti aktivnosti kako bi se vrijednost cestovne infrastrukture procijenila i iskazala u Glavnoj knjizi.**

6.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze u konsolidovanim finansijskim izvještajima iskazane su u iznosu 32.057.036 KM i odnose se na obaveze prema zaposlenima (15.606.181 KM), kratkoročne tekuće obaveze (14.908.823 KM) i kratkoročne kredite i zajmove (1.542.032 KM).

Obaveze po Zakonu o unutrašnjem dugu nastale u periodu 01.01.1997. godine do 31.12.2004. godine iskazane na pozicijama ukupnih kratkoročnih obaveza na 31.12.2017. godine iznose 7.500.481 KM. Iste se sastoje od obaveza za pozajmicu od Vlade FBiH iz 2002. godine (1.500.000 KM), doprinose za PIO (1.062.986 KM), tužene plate i naknade (317.850 KM), beneficirani radni staž kod MUP-a (887.010 KM) i poreze i doprinose (3.732.626 KM). Tokom 2017. godine izmireno je 344.004 KM ovih obaveza. Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Kantona²⁸ utvrđeno je da će Kanton izmiriti unutrašnji dug plaćanjem iz Budžeta ili otpisom, u periodu od osam godina, počevši od fiskalne 2006. godine. **S obzirom da navedene obaveze nisu izmirene ni u 2017. godini, nije postupljeno u skladu s odredbama Zakona o unutrašnjem dugu.**

S obzirom da na bilansnim pozicijama nisu iskazane obaveze po osnovu izvršnih sudskih presuda i rješenja u ukupnom iznosu od 21.864.961 KM, te da je iskazana obaveza prema dobavljaču od 478.725 KM za radove koji nisu ni otpočeli, kratkoročne obaveze su podcijenjene za najmanje 21.386.236 KM (tačke 6.1.3, 7. i 8. Izvještaja).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 10.618.477 KM, a odnose se na razgraničene namjenske prihode u iznosu 9.589.988 KM, razgraničene ostale prihode 717.747 KM i neutrošene donacije 310.742 KM. Iskazani razgraničeni namjenski prihod najvećim djelom se odnosi na prikupljena a nerealizirana namjenska sredstva za ceste 4.582.156 KM i vodne naknade 2.837.423 KM. Razgraničeni ostali prihodi se u najvećoj mjeri odnose na iskazana potraživanja po osnovu sudskih i administrativnih taksi 624.935 KM.

6.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze u iznosu od 21.943.685 KM odnose se na sljedeće: kredit UniCredit Bank d.d. Mostar za finansiranje budžetskog deficita 9.334.861 KM, kredit Međunarodne asocijacije za razvoj (IDA) po osnovu Podugovora o kreditu zaključenog između Federacije BiH i Kantona za projekat Energetska efikasnost BiH 5.968.449 KM, IV Stand by aranžman MMF-a 2.953.125 KM, obaveze po osnovu ugovora o lizingu za nabavku vozila za potrebe MUP-a 2.672.871 KM, kredit iz OPEC Fonda za međunarodni razvoj za finansiranje rekonstrukcije školskih objekata 879.641 KM i kredit Saudijskog fonda za razvoj za sektor obrazovanja 134.738 KM.

Povećanje dugoročnih obaveza u 2017. godini odnosi se na zaduženje po osnovu Podugovora o kreditu od 18.07.2017. godine za projekat Energetska efikasnost BiH i aneksa istog u iznosu 1.677.856

²⁸ „Sl. novine HNK“, broj 8/06

KM i ugovore o finansijskom lizingu za nabavku vozila za potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova u iznosu 1.346.373 KM.

Na poziciji dugoročnih obaveza nisu iskazani krediti Saudijskog fonda za razvoj za finansiranje završetka i opremanja 3 bolnice (regionalni medicinski centar „Dr. Safet Mujić“ Mostar, Opća bolnica Konjic i Klinička bolnica Mostar) u iznosu 15.537.660 KM i Export-import banke Republike Koreje za Projekt modernizacije bolnica II faza u iznosu 18.179.223 KM, nego su isti evidentirani vanbilansno, kao date garancije (Tačka 7. Izvještaja). Podugovor o kreditu Export-import banke Republike Koreje zaključen je između FBiH koju zastupa Federalno ministarstvo finansija i Kantona koji zastupa Ministarstvo finansija, a ugovor o kreditu Saudijskog fonda za razvoj između Kantona koji zastupa Ministarstvo finansija i Razvojne banke FBiH (2011. godine). Odlukama Skupštine iz 2009. godine o davanju saglasnosti Kantonu o zaduženju za kredite, utvrđeno je da se Vlada Kantona zadužuje da u saradnji sa resornim ministarstvima i Zavodom zdravstvenog osiguranja Kantona (u daljem tekstu: Zavod) reguliše međusobne odnose u realizaciji kredita. Upravni odbor Zavoda je 2011. godine donio odluke o preuzimanju obaveza po kreditima, te su zaključeni ugovori o regulisanju međusobnih obaveza u realizaciji 14.3.2011. godine između Kantona koji zastupa predsjednik Vlade Kantona i Zavoda. Ugovorima je utvrđena obaveza Zavoda da će vraćati navedene kredite. Isti vrši uplatu po dospjeću anuiteta na depozitni račun Kantona, a Ministarstvo finansija vrši uplatu anuiteta na račun Razvojne banke FBiH i depozitni račun FBiH. Preostale obaveze po osnovu glavnice kredita po anuitetnim planovima na 31.12.2017. godine iznose 8.703.946 USD za kredit iz Saudijskog fonda (14.194.482 KM) i 47.730.176.000 KRW za kredit Export-import banke Republike Koreje (18.064.774 KM). **Iako je Ministarstvo finansija zaključilo ugovore o kreditima i dužnik je po osnovu istih, navedene obaveze nisu bilansno evidentirane, nisu su iskazana potraživanja od Zavoda po osnovu ugovora o regulisanju međusobnih obaveza u realizaciji navedenih kredita, kako je predviđeno odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.**

Preporuka:

- ***Na bilansnim pozicijama iskazati obaveze po osnovu kredita iz Saudijskog fonda za razvoj i Export-import banke Republike Koreje koje je zaključilo Ministarstvo finansija ispred Kantona, kao i potraživanja od Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona po osnovu ugovora o regulisanju međusobnih obaveza u realizaciji navedenih kredita.***

6.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici u iznosu od 195.701.604 KM i ukupne novčane isplate u iznosu od 189.141.065 M, što je rezultiralo pozitivnim novčanim tokom. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Na vanbilansnoj evidenciji iskazan je iznos od 60.085.840 KM, a odnosi se na obaveze za kredite date krajnjim korisnicima 33.716.883 KM, obaveze po osnovu izvršnih i pravosnažnih sudskih rješenja 21.864.961 KM i administrativne i sudske takse 4.503.996 KM.

Vanbilansno evidentirani krediti odnose se na nominalne vrijednosti kredita Saudijskog fonda za razvoj za finansiranje završetka i opremanja 3 bolnice (regionalni medicinski centar „Dr. Safet Mujić“ Mostar, Opća bolnica Konjic i Klinička bolnica Mostar) u iznosu 15.537.660 KM i kredit Export-import banke Republike Koreje za Projekt modernizacije bolnica II faza u iznosu 18.179.223 KM (tačka 6.2.4 Izvještaja).

Prema prezentiranim podacima, izvršna sudska rješenja na dan 31.12.2017. godine iznose 21.864.960 KM (bez uračunatih kamata i troškova sporova), a u 2017. godini izvršena je isplata u iznosu od 3.621.858 KM, od čega 3.000.161 KM vansudskim nagodbama.

Napominjemo da Ministarstvo finansija nema evidenciju o stanju ovih obaveza po pojedinim budžetskim korisnicima.

Navedene obaveze i rashodi nisu evidentirani na bilansnim pozicijama u periodu kada su obaveza za plaćanje nastajale, iako se radi o stvarnim i dospjelim obavezama. Naime, članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta propisano je da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) u izvještajnom periodu na koji se odnose, neovisno od plaćanja.

Članom 36. Zakona o izvršenju budžeta Kantona za 2017. godinu utvrđeno je da će se izmirivanje obaveza po osnovu izvršnih sudskih odluka vršiti u skladu sa odredbama Ispravke Zakona o izvršnom postupku²⁹, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku³⁰, mjesečnih operativnih planova i odluka Vlade o plaćanjima. Navedenim Zakonom o izmirenje sudskih presuda nije navedeno u prioritetima izvršavanja. To što je prema Zakonu o izvršenju budžeta Kantona za 2017. godinu, izmirenje obaveza po navedenom osnovu na zadnjem mjestu prioriteta imat će za posljedicu i veći odliv budžetskih sredstava, zbog zateznih kamata koje se obračunavaju i koje su svakim danom sve veće.

Preporuke:

- *Izvršna sudska rješenja potrebno je iskazati na bilansnim pozicijama s obzirom da se radi o stvarnim i dospjelim obavezama, u skladu s članom 76. Zakona o budžetima u FBiH i članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja obaveza u finansijskim izvještajima.*
- *U okviru vanbilansne evidencije iskazivati poslovne događaje definisane članom 55. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

8. JAVNE NABAVKE

Postupke zajedničkih javnih nabavki roba, vršenja usluga i izvođenja radova za potrebe Vlade, ministarstava, drugih tijela kantonalne uprave i ostalih korisnika Budžeta za 2017. godinu (gorivo, kancelarijski materijal, računari i računarska oprema, održavanje vozila i slično), provodi komisija koju je imenovala Vlada Kantona rješenjem od 06.12.2016. godine. Postupke javnih nabavki koje se odnose na pojedinačne budžetske korisnike, a u skladu sa odobrenim budžetima i donesenim planovima javnih nabavki, provode komisije imenovane od strane rukovodilaca budžetskog korisnika.

Vlada Kantona je Odluku o usvajanju Plana javnih nabavki za 2017. godinu donijela 21.02.2017. godine. Istim je predviđeno provođenje 17 otvorenih postupaka procijenjene vrijednosti 4.494.000 KM, osam konkurentskih procijenjene vrijednosti 184.000 KM i jedan direktni sporazum procijenjene vrijednosti 6.000 KM (iskazani iznosi bez PDV-a). U 2017. godini pokrenuto je i okončano devet otvorenih postupaka nakon kojih su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 2.403.387 KM, osam konkurentskih 180.697 KM i jedan direktni sporazum 5.525 KM.

Tokom obavljanja revizije, izvršili smo uvid u 24 postupka javnih nabavki koje je provela komisija imenovana od strane Vlade i komisije imenovane od strane budžetskih korisnika, nakon kojih su zaključeni ugovori ukupne vrijednosti 6.520.023 KM (15 otvorenih, šest konkurentskih, dva pregovaračka i jedan za usluge iz Aneksa II Zakona). Provedenom revizijom utvrđeni su određeni propusti, o kojima je opširnije obrazloženo u tekstu ispod.

- ***Nabavka goriva za potrebe korisnika budžeta Kantona***

Za nabavku goriva za potrebe budžetskih korisnika budžeta Kantona planom je predviđeno provođenje osam postupaka (za svaku općinu posebno), i to tri otvorena, četiri konkurentska i jedan direktni ukupne procijenjene vrijednosti 602.000 KM. Provedena su dva otvorena postupka, četiri konkurentska i jedan direktni i zaključeni ugovori sa dobavljačima ukupne vrijednosti 172.718 KM. **Uzimajući u obzir procijenjenu vrijednost nabavke na godišnjem nivou, smatramo da vrsta postupka**

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 39/06

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 46/16

nije odabrana u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, te da je za ovaj predmet nabavke trebalo provesti jedan otvoreni postupak, podijeljen na lot-ove.

Javna nabavka goriva za potrebe korisnika budžeta Kantona sa područja općine Prozor – Rama provedena je konkurentskim zahtjevom. Za navedeni postupak su u roku prispjele tri ponude, od kojih je odabrana ponuda dobavljača sa najnižom cijenom, i sa kojim je zaključen ugovor ukupne vrijednosti 18.145 KM. Na osnovu uvida u tendersku dokumentaciju i originalnu ponudu odabranog dobavljača, utvrdili smo da ponuda ne sadrži dokumentaciju kojom se ovjerene kopije dokumenata koji su se zahtijevali kao dokaz o ličnoj sposobnosti (član 45. Zakona). Tenderskom dokumentacijom je utvrđeno da, ukoliko se dokazi lične sposobnosti ne dostave na navedeni način, ponuđač će biti isključen iz daljeg sudjelovanja u postupku. Navedeni dokumenti su dostavljeni naknadno, a dobavljaču je dodijeljen ugovor. **Zbog navedenog, konstatujemo da ocjena ponuda nije izvršena u skladu sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom.**

- ***Nabavka kancelarijskog materijala za potrebe korisnika budžeta Kantona***

Na otvoreni postupak javne nabavke kancelarijskog materijala za potrebe korisnika budžeta Kantona prijavio se samo jedan dobavljač (Antonio commerce d.o.o. Mostar), sa kojim je i zaključen ugovor ukupne vrijednosti 1.166.537 KM. Tenderskom dokumentacijom predviđena je nabavka 489 artikala. S obzirom da se radi o raznovrsnim artiklima (papir, toneri i ostali kancelarijski i potrošni materijal), konstatujemo da bi se podjelom na lotove prema tehničkim karakteristikama roba obezbijedila bolja konkurentnost, povoljnije cijene i racionalnije trošenje budžetskih sredstava.

- ***Nabavka usluga fizičke i tehničke zaštite objekata***

Komisija za javne nabavke imenovana od strane Vlade je u 2017. godini dva puta pokrenula postupak javne nabavke usluga fizičke i tehničke zaštite objekata, od kojih je jedan poništen, a drugi nije okončan. Izdaci za navedene usluge su u 2017. godini iskazani u iznosu 334.191 KM. Navedenu uslugu je pružio dobavljač sa kojim je ugovor zaključen 19.03.2015. godine na rok od jedne godine. Vlada Kantona je 21.11.2014. godine donijela Zaključak da će se do okončanja započetih postupaka javnih nabava za svaku sljedeću godinu i zaključivanja ugovora u vezi s tim, vršiti nabavke od postojećih dobavljača. **Navedeni Zaključak nije u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, odnosno, istim se ne mogu iz primjene isključivati odredbe navedenog Zakona.**

- ***Nabavka vozila za potrebe Ministarstva unutrašnjih poslova i usluga finansijskog lizinga***

Odluku o javnoj nabavci 31 novog vozila putem finansijskog lizinga za potrebe MUP-a Kantona, donijela je Vlada Kantona 23.11.2016. godine. Istom je utvrđeno da će strukturu i karakteristike vozila odrediti MUP, a da će postupak provesti komisija za javne nabavke imenovana od strane Vlade. Ministar MUP-a donio je 09.12.2016. godine odluku o pokretanju postupaka javne nabavke vozila putem finansijskog lizinga ukupne procijenjene vrijednosti 1.276.000 KM bez PDV-a. Obavještenja o pokretanju otvorenog postupka za nabavku vozila (5 lot-ova) i otvorenog postupka za nabavku usluga finansijskog lizinga, objavljena su 19.12.2016. godine.

Na osnovu uvida u dokumentaciju u vezi sa provođenjem postupka **javne nabavke usluga finansijskog lizinga** utvrdili smo da odabrani ponuđač Raiffeisen leasing d.o.o. Sarajevo, sa kojim je zaključen ugovor, nije preuzeo tendersku dokumentaciju sa portala e-Nabavke, kako je predviđeno tenderskom dokumentacijom, te važećom zakonskom i podzakonskom regulativom. Prezentiran je Sporazum o zajedničkom nastupu za učestvovanje na tenderima za nabavku motornih vozila za potrebe MUP-a Kantona između Raiffeisen leasing d.o.o. Sarajeva i SLT d.o.o. Ilidža (koji je preuzeo dokumentaciju). Navedenim sporazumom od 19.12.2016. godine utvrđeno je da će SLT d.o.o. voditi aktivnosti po pitanju prikupljanja tenderske dokumentacije za navedenu nabavku, a da će se Raiffeisen leasing d.o.o. po toj dokumentaciji javiti na tender. Sporazum nije sastavni dio originalne ponude. Članom 9. Uputstva o uslovima i načinu objavljivanja obavještenja i dostavljanja izvještaja u postupcima javnih nabavki u informacionom sistemu „E-nabavke“³¹ je utvrđeno da, ako ugovorni organ objavi tendersku dokumentaciju u sistemu E-nabavke, tenderska dokumentacija se ne može dostavljati

³¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 90/14 i 53/15

na druge načine. **S obzirom da Raiffeisen leasing d.o.o. Sarajevo i SLT d.o.o. Ilidža nisu zajednički nastupili u procesu nabavke (kao konzorcij npr., uz napomenu da podugovaranje tenderskom dokumentacijom nije bilo dozvoljeno), da Zakonom i Uputstvom nije definisana mogućnost zajedničkog nastupa samo u dijelu preuzimanja tenderske dokumentacije, te da navedeni Sporazum nije sastavni dio ponude, konstatujemo da ponuda ponuđača sa kojim je zaključen ugovor (Raiffeisen leasing d.o.o. Sarajevo) nije mogla ni biti predmetom ocjene.**

Na sadržaj tenderske dokumentacije otvorenog postupka **za nabavku vozila** (lot 1) u dijelu tehničke specifikacije vozila, uložena je žalba, koja je povučena od strane žalitelja. Za četiri lota je zaprimljena ponuda od samo jednog dobavljača (M.R.M. exp.-imp. d.o.o. Ljubuški), a za lot 1 su se prijavila dva dobavljača (Hercegovina auto d.d. Mostar i Apolo d.o.o. Mostar). Sa odabranim dobavljačima (M.R.M. exp.-imp. d.o.o. Ljubuški i Hercegovina auto d.o.o. Mostar) su zaključeni ugovori o nabavci 31 vozila ukupne vrijednosti 1.441.051 KM.

- Nabavka radova rekonstrukcije i investicionog održavanja šalter sale za izdavanje ličnih dokumenata i arhiva (Ministarstvo unutrašnjih poslova)

Odluka o pokretanju postupka navedene nabavke donesena je od strane Ministra Ministarstva unutrašnjih poslova 27.03.2017. godine. Procijenjena je vrijednost nabavke od 496.240 KM i utvrđeno provođenje otvorenog postupka podijeljenog u dva lota. Obavještenje o nabavci je objavljeno 31.08.2017. godine. Od ponuđača GTR d.o.o. Mostar i Promark d.o.o. Mostar su blagovremeno prispjele ponude za lot 1. Za lot 2 dostavljene su ponude od Promark d.o.o. Mostar, GTR d.o.o. Mostar i Niz d.o.o. Mostar. Ponuda dobavljača Niz d.o.o. Mostar za lot 1 je ocijenjena kao nepotpuna s obzirom da nije dostavljen popis zaposlenika izdat od strane Porezne uprave i što nisu zaokružene ponuđene opcije u aneksu 1 – Obrazac za dostavljanje ponude. Ponuda GTR d.o.o. Mostar za lot 1 i 2 je odbijena, jer se ponuđač nije izjasnio za opcije u Aneksu 1 i zato što je potvrda da glavni račun nije bio u blokadi posljednjih šest mjeseci izdata prije obavještenja o nabavci. Ponuda Promark d.o.o. Mostar ocijenjena je kao potpuna, ali su konstatovane računске greške. Nakon korekcija računskih greški, po odobrenju ponuđača, prvobitna navedena ukupna cijena za lot 2 je sa 274.450 KM povećana na 390.795 KM. GTR d.o.o. Mostar je dva puta tokom provođenja postupka uložio žalbu Uredu za razmatranje žalbi, od čega je u jednom slučaju ista ocijenjena kao djelimično osnovana, a u drugom slučaju odbijena. Nakon odbijanja žalbe, 22.12.2017. godine su dodijeljeni ugovori Promark d.o.o. Mostar za oba lota.

Na osnovu uvida u dokumentaciju, konstatovali smo da tenderskom dokumentacijom nisu jasno i precizno definisani uslovi i način dostavljanja ponuda i dokumenata ukoliko se jedan dobavljač prijavljuje na više lotova, kako je predviđeno članom 16. Zakona i članom 3. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije. Istom je predviđeno i vođenje građevinske knjige i građevinskog dnevnika, na osnovu kojih će se utvrđivati vrijednost radova po situacijama, a iste nam nisu prezentirane. Tenderskom dokumentacijom je ponuđačima omogućeno podugovaranje, što je odabrani dobavljač i predvidio za lot 2, i to u ukupnoj vrijednosti 71% radova. Nije prezentirano odobrenje za podugovaranje, niti ugovori koje je ponuđač zaključio sa podugovaračima.

Zaključeni ugovori ne sadrže sve elemente nacрта ugovora i uslove koji su predviđeni tenderskom dokumentacijom. Ugovorima su predviđeni drugačiji uslovi plaćanja nego što je to bilo predviđeno tenderskom dokumentacijom. Tenderskom dokumentacijom predviđeno je plaćanje po osnovu ispostavljenih privremenih i konačnih situacija, a ugovoreno je 100% avansno plaćanje. Od strane dobavljača ispostavljene su fakture na cjelokupne ugovorene vrijednosti s datumom 31.12.2018. godine i fiskalni računi od 10.01.2018. godine, iako dobavljač nije ni uveden u posao do 11.01.2018. godine). Ugovorima je predviđen rok izvođenja radova od dva mjeseca od dana uvođenja u posao, a poslovi nisu okončani ni do juna. Dobavljač je dostavio garanciju za uredno ispunjenje ugovora.

Zbog prethodno navedenog, konstatujemo da su uslovi predviđeni tenderskom dokumentacijom promijenjeni, što nije u skladu sa članom 72. Zakona o javnim nabavkama, da nije postupljeno u skladu sa odredbama člana 73. Zakona u dijelu podugovaranja, da nisu ispoštovani ugovoreni rokovi izvođenja radova. Pored navedenog, u poslovnim knjigama je na poziciji ulaganja u tuđa sredstva i obavezama prema dobavljačima evidentirana cjelokupna nabavka 31.12.2017. godine, a dobavljač

je ispostavio fakturu prije datuma uvođenja u posao i suprotno uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom.

GTR d.o.o. Mostar je pokrenuo tužbu u upravnom sporu protiv rješenja Ureda za razmatranje žalbi, o čemu je Ministarstvo obaviješteno od strane Suda Bosne i Hercegovine.

- ***Nabavka izvođenja radova redovnog održavanja regionalnih i priključnih cesta Kantona te usluge brojanja saobraćaja (Ministarstvo saobraćaja i veza)***

U 2013. godini zaključeni su okvirni sporazumi sa dobavljačima za izvođenje radova redovnog održavanja regionalnih i priključnih cesta Kantona, te usluge brojanja saobraćaja, za period 01.02.2013. do 31.12.2016. godine. Odlukom Vlade od 10.06.2016. godine, Ministarstvu saobraćaja i veza odobreno je pokretanje navedenog postupka javne nabavke za period 01.01.2017. godine do 31.12.2020. godine. Ministarstvo je Odluku o pokretanju ograničenog postupka procijenjene vrijednosti do 16.000.000 KM za četiri godine, donijelo 31.10.2016. godine. S obzirom da navedeni postupak nije ni pokrenut, Odlukom Vlade od 23.11.2016. godine, Ministarstvu je data saglasnost da provede pregovaračke postupke za izvođenje radova redovnog (zimskog i ljetnog) održavanja regionalnih cesta do 15.03.2017. godine, odnosno do okončanja postupka javne nabavke.

Odluka o pokretanju pregovaračkog postupka nabavke bez objave obavještenja za izvođenje radova zimskog održavanja regionalnih cesta donesena je 24.11.2016. godine. Procijenjena vrijednost radova za period od 01.01. do 15.03.2017. godine je 494.000 KM, za ukupno sedam lotova. Na postupak se prijavilo sedam ponuđača (za svaki lot po jedan), koje je komisija ocijenila kao kvalifikovane u fazi pretkvalifikacije. Isti dobavljači dostavili su i konačne ponude, te je 12.01.2017. godine data preporuka zaključivanja ugovora sa istima, ukupne vrijednosti 490.564 KM. Za izvođenje radova zimskog održavanja za period 15.11.2017. godine do okončanja započetog postupka javne nabavke, a najkasnije do 15.03.2018. godine zaključeni su ugovori sa istim dobavljačima, na osnovu Odluke o produženju važenja godišnjih ugovora o izvođenju radova redovnog zimskog održavanja regionalnih i priključnih cesta u Kantonu, koju je donijela Vlada Kantona 25.10.2017. godine.

Odluka o pokretanju javne nabavke za izvođenje radova redovnog ljetnog održavanja regionalnih i priključnih puteva u Kantonu za period od 15.03.2017. godine do okončanja postupka javne nabavke, donesena je 06.03.2017. godine. Procijenjena je vrijednost nabavke 603.720 KM, te utvrđeno da će se ista provesti putem pregovaračkog postupka. Sa pet ponuđača koje je komisija ocijenila kao kvalifikovane, zaključeno je sedam ugovora ukupne vrijednosti 599.666 KM.

Tenderska dokumentacija za provođenje navedenih pregovaračkih postupaka nabavke izvođenja radova redovnog ljetnog i redovnog zimskog održavanja regionalnih cesta nije sačinjena u dva dijela, kako je predviđeno Zakonom i Uputstvom za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda. Također, istom nije jasno definisan način dostave dokumenata za više lotova. Kao uslov za tehničku i profesionalnu sposobnost zahtijevana je samo izjava ponuđača da je isti obavljao radove na poslovima redovnog održavanja regionalnih cesta ili cesta većeg ranga u periodu ne kraćem od četiri godine, te da vrijednost tih radova nije manja od procijenjene vrijednosti koja je predmet nabavke (vrijednost lota). Zaključenim ugovorima nisu utvrđene jedinične cijene radova po vrstama radova, nego mjesečne cijene održavanja po relacijama (paušalno). Pored navedenog, produženje važenja prethodno zaključenih ugovora (zimsko održavanje) nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, te je najmanje 294.336 KM radova izvršeno na osnovu ugovora koji su zaključeni na ovaj način. Na osnovu uvida u uzorke faktura dobavljača za izvođenje radova ljetnog i zimskog održavanja, konstatovali smo da se nisu svi dobavljači u potpunosti pridržavali odredbi zaključenih ugovora, te nisu ispostavljali fakture na mjesečnoj osnovi, kako je predviđeno članom 11. zaključenih ugovora.

Obavještenje o javnoj nabavci radova redovnog održavanja regionalnih i priključnih puteva i brojanje saobraćaja na području Kantona procijenjene vrijednosti 7.980.000 KM (17 lotova) primjenom ograničenog postupka, za koji je odluka o pokretanju donesena 31.10.2016. godine, objavljeno je tek 15.07.2017. godine. Na uslove utvrđene tenderskom dokumentacijom i odluku o rezultatima pretkvalifikacije izjavljeno je više žalbi, zbog čega su vršene izmjene tenderske dokumentacije dva puta,

a u konačnici je Ured za razmatranje žalbi 18.01.2018. godine donio rješenje da se postupak u cjelosti poništava.

S obzirom na to da ugovorni organ nije pokrenuo postupak javne nabavke pravovremeno, da je tenderska dokumentacija u postupcima nabavki putem ograničenih postupaka bila predmetom više žalbi koje su u dva slučaja usvojene kao osnovane ili djelimično osnovane, te da su cjelokupni postupci u oba slučaja poništeni, smatramo da se u ovom slučaju nije radilo o događajima nepredvidivim za ugovorni organ. Zbog navedenog, smatramo da nisu bili ispunjeni uslovi za provođenje pregovaračkih postupaka javnih nabavki bez objave obavještenja, kako je definisano članom 21. Zakona o javnim nabavkama.

Prilikom provođenja javnih nabavki u 2017. godini, nije primijenjen postupak e-aukcije, kako je definisano članom 123. Zakona i Pravilnikom o uslovima i načinu korištenja e-aukcije.

Zbog svega prethodno navedenog, konstatujemo da odredbe Zakona o javnim nabavkama i podzakonskim aktima istog Zakona, nisu dosljedno primijenjene prilikom provođenja postupaka javnih nabavki, zaključivanja ugovora sa dobavljačima i realizacije samih ugovora.

Preporuka:

- *Postupke javnih nabavki pokretati pravovremeno, iste provoditi uz dosljednu primjenu odredbi Zakona o javnim nabavkama, a ugovore sa dobavljačima nakon provedenih postupaka javnih nabavki zaključivati u skladu sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema dostavljenim podacima Kantonalnog javnog pravobranilaštva, u parničnim postupcima Kanton se pojavljuje kao tužitelj u 32 parnična postupka čija je vrijednost 983.797 KM i tuženi u 1.699 predmeta čija je vrijednost 24.046.437 KM.

Također, Kanton je tražitelj izvršenja u 559 postupaka po osnovu koje potraživanje glavnice iznosi 9.792.101 KM. Stvarno potraživanje glavnice iznosi 1.246.578 KM, s obzirom na to da za tri predmeta sud još uvijek nije donio rješenje o obustavi postupka. Također, prema pisanoj informaciji Kantonalnog pravobraniteljstva, isto ne posjeduje ukupan broj tužbi iz radnih sporova i pravomoćnih presuda obzirom da su škole i druge ustanove koje se finansiraju iz Budžeta Kantona pravna lica i da ih zastupaju direktori škola/ustanova, a da su u 2018. godini poduzete aktivnosti da se obezbijede navedene informacije.

10. KOMENTAR

U ostavljenom roku dostavljen je Zaključak Vlade Kantona, broj: 01-1-02-1864/18, od 27.07.2018. godine, kao i pojedinačni komentari na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2017. godinu od strane sedam budžetskih korisnika. U Zaključku Vlade Kantona se navodi da su prihvaćene preporuke date u predmetnom Nacrtu izvještaja i zadužena resorna kantonalna tijela uprave da u sklopu svojih nadležnosti poduzmu aktivnosti na njihovoj realizaciji.

U dostavljenim komentarima, uz koje nije priložena dodatna dokumentacija, u najvećem dijelu samo su data šira obrazloženja, a od strane pojedinih budžetskih korisnika i određena neslaganja sa navodima i konstatacijama u pojedinim dijelovima nalaza. Dodatna pojašnjenja data su od strane Ministarstva finansija, Ministarstva privrede i Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, dok su u komentarima Ureda predsjednika Vlade, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva saobraćaja i veza, pored obrazloženja, izražena i određena neslaganja koja se odnose na javne nabavke. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede nije imalo primjedbi, već je samo informisalo o poduzetim aktivnostima.

S dužnom pažnjom razmotrili smo sve dostavljene komentare, a posebno one u kojima su navedena neslaganja i određene primjedbe vezane za javne nabavke. Nismo imali osnova da ih prihvatimo i inkorporiramo u konačan izvještaj, s obzirom da nisu prezentirane dodatne činjenice ili

dokazi u odnosu na ranije utvrđeno i konstatovano stanje, te samim tim tekst Nacrta izvještaja predstavlja konačan Izvještaj o finansijskoj reviziji za 2017. godinu.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Sead Čorbo, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Amela Mulahalilović, dipl. oec, vođa tima

Perislav Delić, dipl. oec, član tima

IV PRILOG
GODIŠNJI KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu					
Hercegovačko-neretvanski kanton					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procentat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)	209.781.624	193.640.876	196.036.602	-16.140.748	92
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	164.723.842	162.283.839	157.023.031	-2.440.003	99
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	25.214.550	27.264.638	20.866.656	2.050.088	108
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	14.550	12.701	26.867	-1.849	87
Porezi na dobit preduzeća	25.200.000	27.251.937	20.839.789	2.051.937	108
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
3. Porezi na platu i radnu snagu	65.000	60.589	323.049	-4.411	93
4. Porez na imovinu	52.800	53.250	49.588	450	101
5. Domaći porezi na dobra i usluge	34.000	24.215	118.260	-9.785	71
6. Porez na dohodak	24.850.000	24.032.398	23.045.987	-817.602	97
7. Prihodi od indirektnih poreza	114.500.000	110.843.834	112.565.005	-3.656.166	97
8. Ostali porezi	7.492	4.915	54.483	-2.577	66
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	40.577.782	28.957.844	36.102.067	-11.619.938	71
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	3.741.250	3.379.533	3.208.213	-361.717	90
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	3.704.650	3.349.873	3.190.673	-354.777	90
Ostali prihodi od imovine	36.600	29.600	17.349	-7.000	81
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	60	140	60	0
Naknade primljene od pozajm. i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0
Prihodi od privatizacije	0	0	51	0	0
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	0
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	34.532.732	23.402.100	30.200.403	-11.130.632	68
Administrativne takse	1.560.000	1.245.409	1.475.401	-314.591	80
Sudske takse	3.018.000	2.856.861	3.274.559	-161.139	95
Komunalne naknade i takse	800	151		-649	19
Ostale budžetske naknade i takse	13.130.910	9.608.971	15.930.075	-3.521.939	73
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	11.906.022	5.550.840	5.559.077	-6.355.182	47
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	2.912.000	2.604.115	2.372.289	-307.885	89
Neplanirane uplate –prihodi	2.005.000	1.535.753	1.589.002	-469.247	77
Novčane kazne	2.200.000	2.088.577	1.982.232	-111.423	95
Drugi tekući prihodi	103.800	87.634	711.219	-16.166	84
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	4.480.000	2.399.193	2.911.504	-2.080.807	54
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	4.480.000	2.399.193	2.911.474	-2.080.807	54
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	0
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	0
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	0
16. Donacije	0	0	0	0	0

	II. RASHODI (od 1 do 7)	193.992.659	181.764.501	170.267.051	-12.228.158	94
1.	Plate i naknade troškova zaposlenih	108.268.283	107.021.395	107.674.298	-1.246.888	99
	Bruto plate i naknade plata	92.886.195	92.013.575	92.645.298	-872.620	99
	Naknade troškova zaposlenih	15.382.088	15.007.820	15.029.000	-374.268	98
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	10.759.997	10.584.940	10.659.256	-175.057	98
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	18.419.012	15.122.188	14.714.499	-3.296.824	82
	Putni troškovi	207.440	187.085	170.943	-20.355	90
	Izdaci za energiju	1.683.446	1.410.639	1.392.074	-272.807	84
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	2.268.680	2.156.917	2.159.852	-111.763	95
	Nabavka materijala i sitnog inventara	2.342.465	2.238.137	1.890.177	-104.328	96
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	868.705	539.777	602.215	-328.928	62
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	669.584	654.604	659.301	-14.980	98
	Izdaci za tekuće održavanje	4.329.010	2.527.955	2.468.554	-1.801.055	58
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	536.714	479.581	360.957	-57.133	89
	Ugovorene i druge posebne usluge	5.512.968	4.927.493	5.010.426	-585.475	89
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	44.271.967	42.910.886	32.601.583	-1.361.081	97
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	12.041.682	9.098.834	6.039.089	-2.942.848	76
	Tekući transferi pojedincima	8.071.000	7.790.263	6.836.054	-280.737	97
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	13.494.565	16.456.384	12.204.036	2.961.819	122
	Subvencije javnim preduzećima	5.414.720	4.791.036	3.640.489	-623.684	88
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	850.000	1.237.000	200.000	387.000	146
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Tekući transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
	Drugi tekući rashodi	4.400.000	3.537.369	3.681.915	-862.631	80
5.	Kapitalni transferi	7.140.400	4.647.060	2.888.577	-2.493.340	65
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	5.818.900	3.366.401	1.888.577	-2.452.499	58
	Kapitalni transferi pojedincima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	821.500	220.000	1.000.000	-601.500	27
	Kapitalni transferi javnim preduzećima	500.000	1.060.659		560.659	212
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	0
	Kapitalni transferi u inostranstvo	0	0	0	0	0
6.	Izdaci za kamate	1.633.000	1.478.032	1.728.838	-154.968	91
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	0
	Izdaci za inostrane kamate	0	0	0	0	0
	Kamate na domaće pozajmljivanje	1.633.000	1.478.032	1.728.838	-154.968	91
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	0	0	0	0	0
7.	Tekuća budžetska rezerva	3.500.000				
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	15.788.965	11.876.375	25.769.551	-3.912.590	75
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	19.548	7.843	19.548	0
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	19.548	7.843	19.548	0
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	0
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	7.896.165	4.213.730	6.541.321	-3.682.435	53
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	100.000	45.651	100.742	-54.349	46
	Nabavka građevina	0	0	0	0	0
	Nabavka opreme	2.937.825	2.732.845	2.671.666	-204.980	93
	Nabavka ostalih stalnih sredstava	2.400	2.398	2.400	-2	100
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	853.010	353.812	644.634	-499.198	41
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	4.002.930	1.079.024	3.121.879	-2.923.906	27
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	7.896.165	4.194.182	6.533.478	-3.701.983	53
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	7.892.800	7.682.193	19.236.073	-210.607	97

	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	0
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0
	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	0
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)					
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0
2.	Izdaci za otplate dugova	7.892.800	7.600.589	7.204.983	-292.211	96
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	0
	Vanjske otplate	0	0	0	0	0
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	7.892.800	7.600.589	7.204.983	-292.211	96
	Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	0
	Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	0
	Otkup duga	0	0	0	0	0
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	-7.892.800	-7.600.589	-7.204.983	292.211	96
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)		81.604	12.031.090	81.604	

Ministar finansija Kantona je konsolidovani Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu odobrio dana 27.02.2018. godine.

**Ministar
Adnan Faladžić**

Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine			
Hercegovačko-neretvanski kanton			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	36.993.527	30.214.061	122
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	36.062.881	29.502.343	122
2. Vrijednosni papiri	0	0	0
3. Kratkoročna potraživanja	925.115	708.170	131
4. Kratkoročni plasmani	0	0	0
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	1.983	0	0
6. Zalihe materijala i robe	0	0	0
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	0
8. Kratkoročna razgraničenja	3.548	3.548	100
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	42.397.192	38.474.843	110
9. Stalna sredstva	82.264.521	76.241.791	108
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	42.132.248	40.654.544	104
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	40.132.273	35.587.247	113
12. Dugoročni plasmani	1.086.278	1.083.805	100
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	1.086.278	1.083.805	100
15. Vrijednosni papiri	0	0	0
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	0
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	0
18. Dugoročna razgraničenja	1.178.641	1.803.791	65
UKUPNO AKTIVA (A+B)	79.390.719	68.688.904	116
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	42.679.096	35.968.099	119
19. Kratkoročne tekuće obaveze	14.908.823	9.201.178	162
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	1.542.032	1.556.427	99
22. Obaveze prema zaposlenicima	15.606.181	15.872.564	98
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	3.583	992.696	0
24. Kratkoročna razgraničenja	10.618.477	8.345.234	127
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	21.943.685	25.666.229	85
25. Dugoročni krediti i zajmovi	19.270.814	23.666.513	81
26. Ostale dugoročne obaveze	2.672.871	1.999.716	134
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	14.767.938	7.054.576	209
28. Izvori stalnih sredstava	19.367.230	11.724.809	165
29. Ostali izvori sredstava	1.086.278	1.083.805	100
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	0	0	0
32. Ukupan višak rashoda nad prihodima	5.685.570	5.754.038	99
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	79.390.719	68.688.904	116

Ministar finansija Kantona je konsolidovani Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine odobrio dana 27.02.2018. godine.

Ministar
Adnan Faladžić

Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine		
Hercegovačko-neretvanski kanton		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
I NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 6)	195.682.056
2	Prihodi od poreza	165.450.587
3	Neporezni prihodi	27.714.642
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	2.429.193
5	Kapitalni transferi	0
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	87.634
7	Kapitalni primici i transferi (8)	19.548
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	19.548
9	Finansiranje (od 10 do 12)	0
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	0
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	195.701.604
II NOVČANE ISPLATE		
15	Rashodi (od 16 do 21)	177.326.746
16	Plate i naknade troškova zaposlenih	107.018.091
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	10.854.627
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	15.770.177
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	37.057.521
20	Kapitalni transferi	5.133.903
21	Izdaci za kamate	1.492.427
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	4.213.730
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	4.213.730
24	Finansiranje (25 + 26)	7.600.589
25	Izdaci za finansijsku imovinu	0
26	Izdaci za otplate dugova	7.600.589
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	177.326.746
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	6.560.539
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	29.502.342
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	36.062.881

Ministar finansija je Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine odobrio dana 27.02.2018. godine.

Ministar
Adnan Faladžić